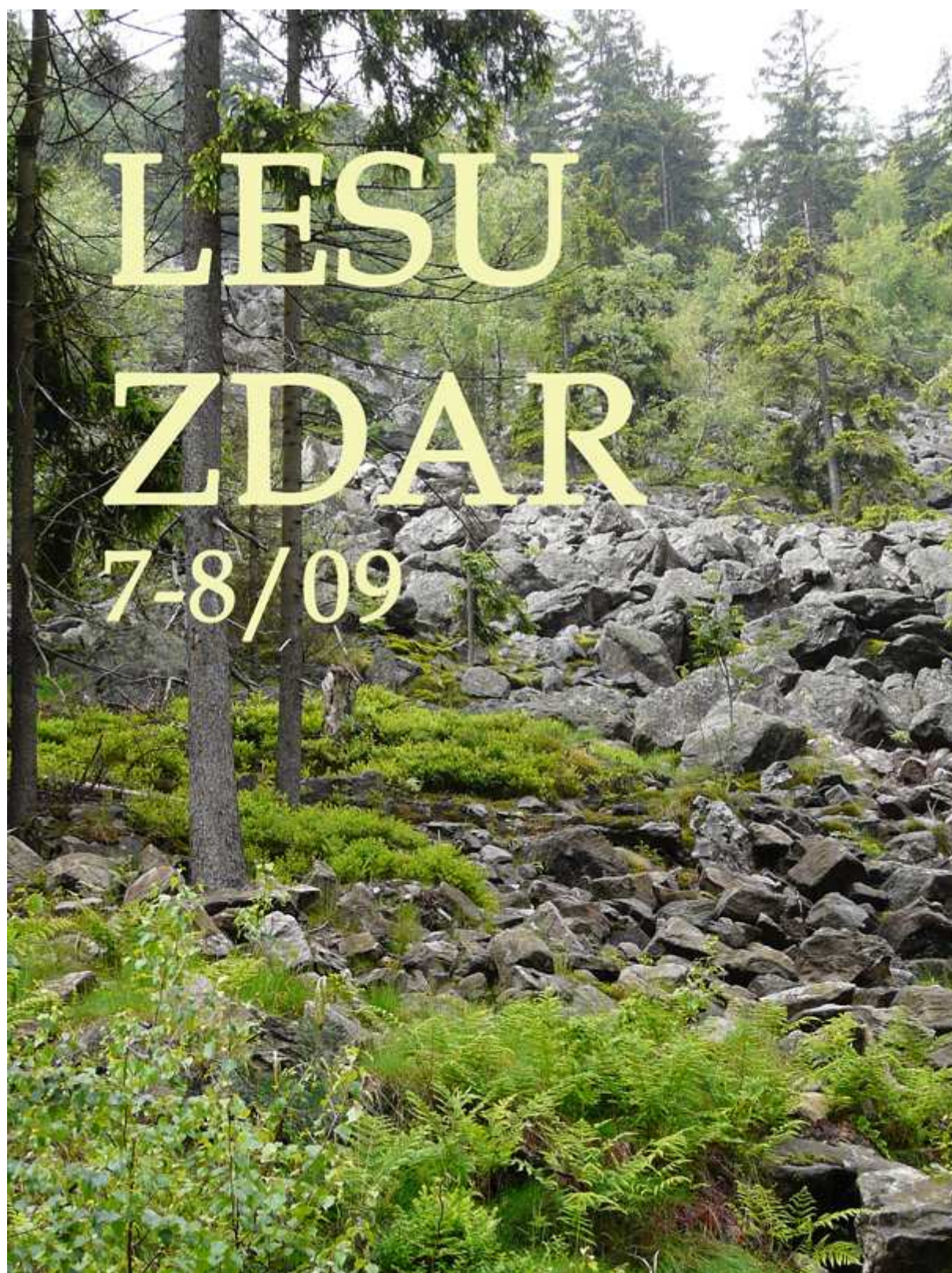

Přehled vzdělávacích aktivit Lesů ČR za první pololetí roku 2009

V průběhu prvního pololetí tohoto roku se lesnické osvěty, vzdělávacích akcí (Dny s LČR, Týden lesů) a aktivit lesní pedagogiky pořádané státním podnikem Lesy ČR zúčastnilo 29 696 účastníků, hlavně dětí. Lesní pedagogové a další zapálení zaměstnanci Lesů ČR v rámci lesnické osvěty uspořádali během tohoto období více **než 454 akcí**.

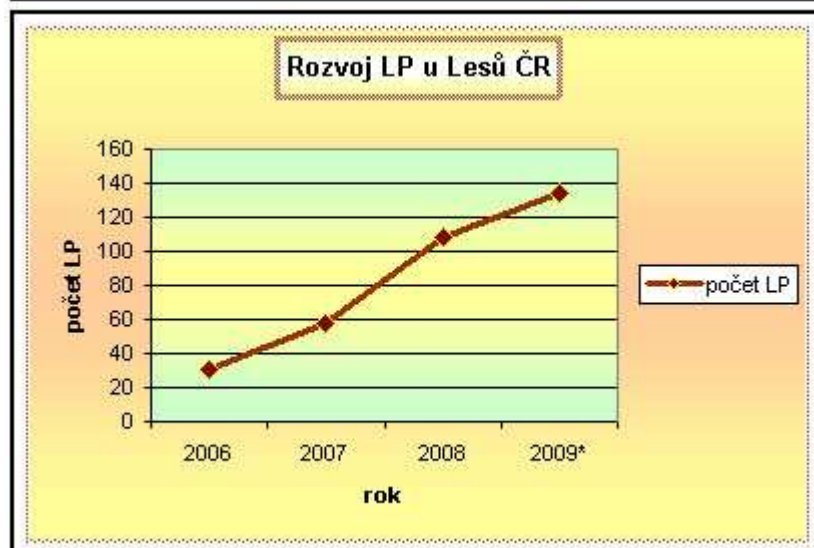
Lesnická osvěta našla své místo u všech lesníků, kteří pocítují celospolečenskou odpovědnost k výchově a vzdělávání dětí v oblasti EVVO (environmentální vzdělávání, výchova a osvěta) a své znalosti a zkušenosti rádi předávají další generaci. Lesníci tak za krátké období odvedli obrovský kus práce a zaslouží si za něj velké poděkování.

Z křivky grafu je zřejmé, že na přelomu roku 2007 a 2008 nastal velký zlom jak v počtu lesních pedagogů či osvětových akcí, tak i počtu účastníků. Důvodů je několik, především však společenský „hlad“ po environmentální výchově, touha ze strany dětí zažít skutečné dobrodružství v přírodě, školská reforma, osobní realizace lesníků ve veřejně prospěšných aktivitách, morální odpovědnost za rozvoj společnosti anebo atraktivně zorganizované programy o lese.

Zájem škol o programy o lese nebo v lese stoupá. Zatímco technika děti obklopuje na každém kroku, k přírodě a jejím hodnotám je třeba je přivést. A to je právě úkolem našich vzdělávacích aktivit.

Ing. Lucie Wojtylová

Za jednotlivá KŘ															
	R LČR	Frydek - Místek	Zlín	Šumperk	Brno	Jihlava	Choceb	Hradec Králové	Liberec	Brandýs	České Budějovice	Plzeň	Karlovy Vary	Teplice	CELKEM
děti + dospělí*	1 542	4 322	837	3 759	1 575	3 484	1 131	2 129	1 832	3 367	2 930	520	1 265	1 003	29 696
čas (hod)	38	328	101	228	204	141	71	126	134	318	173	80	89	98	2 129
počet lesních pedagogů	5	18	3	21	7	7	9	6	10	28	2	4	5	9	134

10. konference evropských lesnických organizací se konala v České republice

Lesy ČR pořádaly ve dnech 8. – 11. 6. 2009 konferenci evropských státních lesnických organizací.

Tato konference se konala již po desáté a jejím pořádáním byla pověřena Česká republika. Účastnili se jí čelní představitelé evropských organizací spravujících státní lesy a její význam spočívá především v možnosti podělit se o zkušenosti k určitému tématu v rámci celé Evropy.

Tím stěžejním pro letošní konferenci bylo téma **Veřejnost a les**. Tato problematika byla pro všechny zúčastněné země zajímavá především z toho důvodu, že u veřejnosti narůstá zájem o trávení volného času v lese a v přírodě. I proto veřejnosti není lhostejné, jakým způsobem jsou naše lesy obhospodařovány a jaké dědictví v této oblasti našim potomkům zanecháme. To, že se sešli zástupci z evropských zemí a podělili se o své zkušenosti bylo přínosné hlavně v tom, že Evropa je stále více semknutější a provázanější, není nám lhostejné co se děje s lesy dnes už nejen na našem území, ale i za hranicemi sousedních států.

Úvodní řeč pronesli výrobně technický ředitel Lesů ČR Ing. Vladimír Krchov a český ministr zemědělství Ing. Jakub Šebesta. Referáty na hlavní téma jsme si vyslechli z úst představitelů ze Švédska, Rakouska, Chorvatska, Anglie, Slovenska, Finska, Německa, Polska a dalších evropských zemí.

Jelikož téma konference bylo **Veřejnost a les**, tak i doprovodný program se nesl v tomto duchu. Všichni pozvaní hosté přijali pozvání na Lesní závod Konopiště, kde pro ně byly připraveny střelecké soutěže i dopoledne s lesní pedagogikou, na které bylo pozváno několik tříd základní školy z blízkého okolí. Hosté mohli sledovat děti s lesními pedagogy při aktivitách, které měly dětem přiblížit les, uvědomit si jeho hodnotu a význam, rovněž ho poznat jako místo, kde je možné zažít spoustu dobrodružství a naučit se nové poznatky. Děti byly rozděleny do dvou skupinek a pak se vystřídaly. Jedna skupinka šla s lesními pedagogy a další zůstala na louce, kde si děti mohly vyzkoušet svou šikovnost. Například řezaly pilkou tyčovinu, zatloukali hřebíky do špalků na čas, vyzkoušely si, jak se skáče zajíc (skákání v pytli), jak se pohybuje liška v noře, prošly hmatovou zkouškou a hodily si na medvěda nebo loupežníka.

Rovněž zahraniční hosté se mohli do úkolů zapojit. Vyzkoušeli si zatloukání hřebíků do špalku na čas. Byli velice šikovní a výherce stihl zatlouct hřebík během 3 vteřin. Výklad u jednotlivých stanovišť a zodpovídání dotazů zajišťovala Lucie Wojtylová.

Velké díky patří lesním pedagogům a zaměstnancům z Lesního závodu Konopiště, Zdeňce Hajlekové z KŘ Brandýs, Viktoru Veselému z LS Nižbor za ukázkou kynologie a všem, kteří se podíleli na organizaci ukázkové akce.

Dále účastníky čekala prohlídka území spravovaném lesním závodem a byly jim prezentovány výsledky činnosti prováděné v rámci Programu 2000.

Další setkání všech čelních představitelů evropských lesnických organizací by se mělo konat přesně za rok a pořadatelem bude Chorvatsko.

Mgr. Renata Macková, Ing. Lucie Wojtylová

Lesnická exkurze na Šumavu

Ve dnech 10.-14.června 2009 zorganizovala Lesní správa Jeseník ve spolupráci s Jesenickou lesnickou společností tradiční odbornou exkurzi za poznáním lesního hospodaření, tentokrát v České republice a v Německu.

Stěžejní náplní exkurze byl Národní park Šumava, který jsme navštívili v roce 1997. V té době již započala kůrovcová kalamita a chtěli jsme se tedy na Šumavu podívat, jak se změnila po 12 letech.

Po celou dobu pobytu jsme byli ubytováni v nově zrekonstruovaném objektu NP Šumava v Českých Žlebech. Stravování ve formě polopenze jsme měli zajištěné v Penzionu Pstruh v nedalekém Stožci.

První den (11.6.2009) exkurze nám nepřálo počasí, ale přesto jsme se vydali autobusem pod Třístoličník (1.311 m n.m.) z Bavorské strany, odkud jsme pokračovali pěší túrou přes Vysoký hřeben (1.341 m n.m.) na Trojmeznou (1.364 m n.m.), Trojmezí (1.325 m n.m.), Rakouskou louku (1.345 m n.m.), Plechý (1.378 m n.m.), Plešné jezero (1.090 m n.m.) a okolo bývalého Schwarzerberského plavebního kanálu jsme dorazili do Nové Pece, kde nás čekal autobus. Provázel nás Ing. Jan Kozel, Ph.D. ze Správy Národního parku a Chráněné krajinné oblasti Šumava, územního pracoviště České Žleby, který nás seznámil s přírodními podmínkami Šumavy, její historií, současností a také s NP a CHKO Šumava po stránce organizační a hospodářské.

Národní park Šumava byl vyhlášen nařízením vlády ČR č. 163/1991 Sb. dne 30.3.1991. NP Šumava spravuje Správa Národního parku a Chráněné krajinné oblasti Šumava se sídlem ve Vimperku,

ředitelem správy je Ing. František Krejčí. Správa se dále člení na sekce (kancelář ředitele, výzkum a ochrany přírody, péče o ekosystémy NP, vnitřní správa, správa CHKO apod.). Pod sekci Péče o ekosystémy NP spadají tak zvaná územní pracoviště (dříve polesí nebo lesní správy), obchodní oddělení, ale také rybí líheň, přidružená výroba apod.

Rozloha NP činí 68.064 ha, lesnatost je 80%. Nejvyšší bod národního parku je Plechý a místo s nejnižší nadmořskou výškou je v údolí Otavy u Rejštejna - 570 m. Roční průměrná teplota se pohybuje v rozmezí 3-6 °C, roční úhrn srážek je až 1.500 mm. Hydrologicky náleží většina území k úmoří Severního moře, pouze malá část území při státní hranici spadá do úmoří Černého moře. Ledovcová jezera: 3 (Plešné, Laka, Prášilské), další 2 v CHKO (Černé, Čertovo).

I. zóna NP má výměru 8.807 ha (13 %), II. zóna NP 55.885 ha (82 %) a III. zóna NP 3.372 ha (5 %). Bezzásahové území tvoří cca 24 % z výměry národního parku.

Druhý den exkurze (12.6.2009) jsme opět navštívili Národní park Šumava a to lokalitu Modrava (983 m n.m.), kam jsme dorazili autobusem a dále jsme se rozdělili na dvě skupiny. Jedna se vydala na Březník (průvodce Ing. Jan Pecánek, strážce NP Šumava, územní pracoviště Modrava) a druhá skupina (průvodce Jan Schaffhauser, strážce NP Šumava, územní pracoviště Srní) na Tříjezerní slat'. Od průvodců jsme se dozvěděli o managementu v lesních porostech, kterými jsme procházeli. Na Modravě jsme si také prohlédli Návštěvnické centrum dřevařství. Dále jsme zavítali do Rechlí (počátek Vchynicko-Tetovského plavebního kanálu) a na Rokytu, kde Správa NP zřídila informační centrum k plavení dříví a geologickou expozici.

Třetí den (13.6.2009) jsme se opět vydali do Bavorska – do Národního parku Bavorský les - do městečka Waldhäuser, odkud jsme pokračovali po naučné stezce „Hochwaldsteig“ na horu Luzný (1.373 m n.m.). Průvodce nám dělal pan Rainer Pöhlmann, vedoucí PR národního parku, tlumočila nám paní Simona Fink. V odpoledních hodinách jsme se přesunuli do informačního centra se zvířecími výběhy v Ludwigstalu. Zde NP Bavorský les vybudoval zvířecí výběhy pro vlka, rysa, pratury a divoké koně, dále jeskyni z doby kamenné, která je napodobeninou jeskyně Grotte Chauvet v jižní Francii. Vše doplňuje informační centrum – „Dům divočiny“, který tvůrci navrhli tak, aby v návštěvnicích vzbudil zájem o pochody v přírodě. Mimo zařízení, která audiovizuální formou přibližují faunu i floru Šumavy a celý podzemní svět, se zde nachází i kinosál s možností 3D projekce, restaurace a prodejna suvenýrů.

Na závěr naší exkurze (14.6.2009) jsme v dopoledních hodinách zavítali do Lesů České republiky, s.p. na Lesní závod Boubín. V Zátoni nás přivítal místní polesný Ing. Václav Chladna, podal nám informace o lesním závodu, o polesí a provedl nás lesními porosty v okolí Zátoně, ve kterých pohovořil o způsobech jejich obnovy. Dále jsme se přesunuli k jezírku U PRALESA do Národní přírodní rezervace Boubín. Mohli jsme částečně „nahlédnout“ do boubínského pralesa, který však není pro veřejnost přístupný. Na závěr jsme se vrátili zpět k polesí Zátoň, kde má lesní závod vybudováno informační centrum o LČR, s.p., o lesním závodě a malou expozici lesní techniky.

Exkurze se zúčastnilo 36 účastníků z řad zaměstnanců Lesů České republiky, s.p., dodavatelských firem, státní správy lesů a členů Jesenické lesnické společnosti.

Ing. Jiří Přáček, Ph.D.

lesní správce

Novou naučnou stezku LČR otevřely výstřely

Salvou ze tří pušek rakouských horských myslivců z K. u. K. Feld Jäger batalionu No 5, takto členů Klubu vojenské historie ze Zlatých hor, byla na přelomu června a července roku 2009 přestřelena slavnostní páska u prvního zastavení nové lesnické naučné stezky Lesů České republiky, s. p., nazvané Údolím Javorné.

Stalo se tak na území Lesní správy Jeseník v sedle mezi Zeleným a Sporným vrchem nedaleko osady Rejvíz, v místě, které je na turistických mapách označeno jako Prameny Javorné.

Výstřelům předcházelo vystoupení tria trubačů LS Jeseník a představení stezky lesním správcem LS Jeseník Ing. Jiřím Pňáčkem a revírníkem René Medkem. Nově otevřené stezce pak požehnal místní pan farář Pavel Kuchař a „dlouhá léta“ jí za Klub českých turistů popřál pan Vaněk z Ondřejovic.

Stezka Údolím Javorné je dlouhá 4,2 km a věrna svému názvu vede údolím Javorné směrem na Ondřejovice. Je na ní celkem 7 zastávek vybavených informačními panely a odpočívadly. „Stezka je zaměřena na tři témata,“ doplňuje lesní správce Ing. Jiří Pňáček. „Tím prvním je les a lesnictví, druhým je geologie a geomorfologie a tím třetím historie údolí Javorné a jeho obyvatel, kteří z něj v časech před druhou světovou válkou díky své pili dokázali vytvořit průmyslovou oblast, jíž se s určitou mírou nadsázky říkávalo železné srdce Evropy.“

Na vybudování naučné stezky se podílela Lesní správa Jeseník Lesů ČR, s. p., zejména revírník René Medek, dále pak Vlastivědné muzeum Jesenicka a Státní okresní archiv Jeseník. Lesy České republiky financovaly výstavbu stezky částkou přibližně 120 tisíc korun z Programu 2000. S jeho pomocí tak vzniklo další dílo, které poslouží turistům a návštěvníkům Jeseníků k získání nových informací o lese i o minulosti tohoto krásného koutu naší vlasti. Do budoucna se počítá s prodloužením naučné stezky a instalací dalších informačních panelů.

Text a foto:

Jaroslav Jonáš

Informační a vzdělávací středisko Křivoklát rozšířilo služby

Informační a vzdělávací středisko na Křivoklátě, které bylo otevřeno 1. ledna 2005, již úspěšně funguje 4,5 roku a stálá expozice „Lesy kolem nás“ návštěvníkům interaktivně představuje les už více jak tři roky. Za celou dobu provozu eviduje Taťána Friebertová (pracovnice střediska) přes 13 tisíc návštěvníků.

Zaměstnanci Lesní správy Křivoklát již v minulosti zajišťovali naučné vycházky, odborné doprovody, exkurze a další činnosti v oblasti přírodovědného vzdělávání dětí, mládeže, odborné i laické veřejnosti. Po dobu působení IVS se činnost střediska dostala do povědomí široké veřejnosti. Proběhly stovky akcí, středisko spolupracuje s dalšími subjekty, začlenilo se do sítě turistických informačních center v rakovnickém regionu. Středisko nyní nabízí širokou škálu služeb a dokáže uspokojit i náročného návštěvníka. Služby pokrývají tyto oblasti: vzdělávací činnost, multifunkční prostory, stálá expozice, rekreačně-naučný areál, turistika a cestovní ruch.

Vzdělávací činnost

Hlavní cílovou skupinou pro tuto oblast jsou především děti a mládež. Vzdělávací činnost je však zaměřena prakticky na všechny věkové skupiny včetně specifických. Původně byly připravované programy tzv. šité na míru, tedy dle přání návštěvníků. S narůstajícím zájmem však byl na středisko kladen požadavek po pevné nabídce výukových programů. Nyní si může každá zájmová skupina vybrat z nabídky těchto programů. Návštěvy se plánují po dohodě s učitelem nebo vedoucím. Podle požadavků návštěvníků lze programy přizpůsobit školním vzdělávacím programům, věku dětí, jejich zájmům i schopnostem. Při jejich realizaci je rovněž zajištěn i doprovodný program, při kterém se využívá spolupráce s ostatními organizacemi (návštěva hradu, pamětihodností v okolí, sportovní aktivity, střelba ze vzduchovky, opékání buřtů). Při přípravě se dbá na to, aby se vhodně propojila část naučná spolu s oddychem a aktivním odpočinkem.

Při programech se využívá filozofie lesní pedagogiky, kdy se děti seznamují s přírodou zábavnou a hravou formou. Lesní pedagogika se tak stává fenoménem velkých možností, jak předávat i těm nejmenším informace a znalosti takovým způsobem, který zaujme a nenudí.

Programy lze navolit nejen jako jednodenní aktivity, ale vzhledem k možnosti ubytování je lze rovnoměrně rozložit do více dní a obohatit je i o další zajímavé programy.

Multifunkční prostory

V moderně vybavené zasedací místnosti v budově IVS probíhají také akce pro veřejnost. Velkou návštěvnost mají přednášky a besedy s výběrem nejruznějších témat: lesnictví, příroda, historie, cestování a nejruznější společenská setkání. Zde jsou cílovou skupinou především senioři. Prostory zasedací místnosti je možno využít také k organizaci školení, seminářů a nejruznějších firemních akcí. Probíhají zde jazykové kurzy i aktivity neziskových organizací. V současné době byly dokončeny práce na multifunkční místnosti, která se bude hlavně využívat jako výstavní galerie. Vzhledem k tomu, že velikost skýtá zvětšení kapacity na 90 návštěvníků, může sloužit i jako přednáškový sál.

Stálá výstava "Lesy kolem nás"

„Lesy kolem nás“ - expozice, která dokáže zaujmout návštěvníky všech věkových kategorií. Je vytvořena tak, aby se cítili opravdu jako v lese. Podlaha se stopami zvěře pokrytá hrabankou, exponáty savců a ptáků, zvuková kulisa bublajícího potůčku a ptačího zpěvu. Už přístupová chodba naznačuje, že není les jako les - na velkých panelech jsou fotografie nejruznějších typů lesa. V samotné expozici nechybí ani přehledové mapy Křivoklátska, které umožňují základní orientaci, jsou na nich zakreslena chráněná území a rozčlenění křivoklátských lesů. Další panely jsou věnovány historii loveckých hrádků a zvěři, která již byla vyhubena. Návštěvníci si mohou prostudovat geologickou mapu a ukázkou půdního profilu. Uvidí prezentaci živé přírody i vodního prostředí. Svůj koutek má i říše hmyzu zastoupená řadou druhů brouků a motýlů převážně vázaných na les. Na jiném panelu najdete dary lesa, velmi oblíbený je noční kout v lese spolu s jeho obyvateli včetně zvukových ukázek. Celá výstava je obohacena interaktivními prvky – poznávačkou stromů, skládkou, sběrem lesních plodů a dalšími zajímavostmi, které umožňují hlavně těm nejmenším návštěvníkům aktivní zapojení do celé prohlídky. Výstava se stala nedílnou součástí našich vzdělávacích programů a je celoročně přístupná i veřejnosti. Od května do října je otevřeno i v sobotu a v neděli, po zbývajících dobu je možno domluvit si návštěvu o víkendech dopředu telefonicky. Vstupné je zdarma.

Rekreačně naučný areál

V letošním roce na konci června byl otevřen rekreačně naučný areál v blízkosti IVS. Jeho vybudování výrazně posílilo všechny možnosti aktivit, které na středisku probíhají. Areál tak navazuje na Informační a vzdělávací středisko Lesů ČR.

Lokalita areálu se nachází na území Lesní správy Křivoklát, je součástí Chráněné krajinné oblasti Křivoklátsko – biosférické rezervace UNESCO a Ptačí oblasti soustavy Natura 2000, tj. chráněných území v rámci celé EU. Dotčené území bylo a je hojně navštěvováno turisty i místními obyvateli – lokalita je součástí vycházkových okruhů kolem Křivokláta. Navazují na ně cyklostezky a hypotezky Evropského významu. Návštěvníci zde však dříve neměli další vyžití spojené s pobytem v přírodě a dalším přírodovědným vzděláním. Realizací projektu se usměrnila návštěvnost lesa a poskytly se další služby spojené s pobytem v přírodě – informační, odpočinková, hry pro děti, ekologická výchova atd.

Dochází k většímu zájmu o blízké okolí Křivoklátku a tím k zlepšení ochrany NPR a PR v centrální části CHKO.

Areál je rozdělen do tří hlavních center, které jsou vzájemně propojeny pěšinami.

„Sportovní centrum“ v okolí stávajícího hřiště je nyní zrekonstruované hřiště pro míčové hry, několik herních prvků (hrad, lanovka), odpočinkové plochy a zařízení (lavičky, altán, ohniště se sezením).

Na **„Centrum – Jasan“** (skluzavka, šplhací totem, přístřešek) v terénním úžlabí v blízkosti vzrostlého jasanu navazuje pěšina lemovaná naučnými prvky zvuků dřeva a tabulkami s informacemi o zdejších stromech.

„Herní centrum“ ve východní části areálu obsahuje několik houpaček, informační naučnou tabuli a sezení s lavičkami. V jeho blízkosti jsou vybudovány smyslové chodníčky s různými povrchy z přírodních materiálů.

Areál slouží široké veřejnosti a vzhledem k atraktivnosti lokality a vysoké návštěvnosti Křivoklátku je jisté jeho maximální využití.

Turistika a cestovní ruch

Za dobu své existence se IVS LČR na Křivoklátku zařadilo do sítě turistických informačních center v rakovnické regionu. Středisko tak zajišťuje i základní informační servis a lze zde získat i nejrůznější propagační materiály, letáky a mapy. Středisko má velkou výhodu v poloze umístění, nachází se totiž v těsné blízkosti hradu Křivoklátku. Proto se čekající návštěvníci, kterých je zde v sezóně poměrně velká hojnost, mohou dozvědět i zajímavosti z lesů anebo rovnou využít služby střediska komplexně (zahrnuje i návštěvu hradu).

„Vstupte bez klepání“ není jen prázdný slogan

Středisko se za dobu od svého vzniku dostalo do podvědomí veřejnosti hlavně díky organizování velkých akcí, jako je okresní kolo přírodovědné olympiády Zelená stezka – Zlatý list, nebo „Den s Lesy České republiky“, který se již stává tradicí a je veřejností vnímán velmi pozitivně. Některé akce probíhají ve spolupráci s jinými subjekty (Správa CHKO Křivoklátsko, Muzeum T. G. M. v Rakovníku, Klub českých turistů, základní i střední školy v regionu...). Společně organizují dny dětí, turistické pochody, ekologické soutěže a další.

Aktivity střediska přispívají nejen k přírodovědnému vzdělávání veřejnosti, ale i ke kulturnímu a společenskému životu městyse Křivoklát. Nadále se bude jejich snahou nenásilnou a zábavnou formou přispívat k tomu, aby se mladá, nastupující generace naučila přírodu chránit a žít s ní v souladu. Lesníkům na Křivoklátku se tak jistě podařilo naplnit heslo „Vstupte bez klepání“ a to dokazují dnes a denně.

Ing. L. Wojtylová, T. Frieberťová a Ing. J. Povolný

Háj – ročník X, rok 1881

Celkem 12 čísel desátého ročníku Háje s podtitulem „Časopis pro lesníky, myslivce a přátele přírody“ vyšlo v Krucemburku v tiskárně V. B. Čecha v Praze nákladem majitele. Kromě redaktora Jana Doležala byl uváděn jako vrchní redaktor jmenovaný Českou lesnickou jednotou Josef Vrbata.

„A cherub první hlásá slávu lidu,

a hlas svůj mísí v plesající dav –

a všechno jása v lásky slastném klidu:

Bud' něžnou se Štěpánkou Rudolf zdraví!“

Dvanáct čísel přílohy Háje s názvem Domácnost a podtitulem „Poučné listy vědeckého i zábavného obsahu“ vyšlo v Krucemburku v tiskárně V. B. Čecha v Praze nákladem majitele. Jako redaktor byl uváděn pouze Jan Doležal. Dvanáct čísel přílohy Háje s názvem Lověna a podtitulem „Poučný a zábavný časopis pro myslivce a přátele přírody“ vyšlo v Krucemburku v tiskárně V.B.Čecha v Praze nákladem majitele. Jako redaktor byl uváděn pouze Jan Doležal. Tento rok byly také vydány dvě čísla společné přílohy Háje, Lověny a Domácnosti s názvem Rybářské listy.

Rudolf Habsburský

Verš z básně K dnešnímu dnu! od Bedřicha Vildt-Karlsteinského v úvodu článku naznačuje, že hlavním tématem desátého ročníku Háje a jeho příloh byla svatba Rudolfa, arciknížete a korunního prince rakousko-uherského (1858 Luxemburg u Vídně – 1889 Mayerling). Rudolf byl jediným synem císaře Františka Josefa I. a jeho manželky Alžběty Bavorské. Otec chtěl mít ze syna především vojáka, a tak ho hned po narození jmenoval plukovníkem a podřídil ho tvrdé vojenské výchově. Roku 1877 byl Rudolf prohlášen za zletilého. Roku 1881 se oženil s princeznou Stefanií, dcerou belgického krále Leopolda II., z tohoto manželství se o dva roky později narodila dcera Alžběta.

„Když před rokem roznesla se zvěst, že ozdoba Rakouska, nejjasnější kralevic Rudolf zasnoubil se s princeznou Stefanií Belgickou, rozlehl se jásot mnohojazyčný po širých zemích říše: tím více zaplesati musí každý, když ve skutek vchází slib a šťastní národové smějí blahopřáti k radostnému dni sňatku, kterým nová přibude okrasa vznešenému domu panovnickému...I my synové českých hvozdů připojujeme se k jásajícím národům se srdcem tím upřímnějším, že dopřáno nám zároveň vítati nejjasnějšího kralevice a vznešenou choť Jeho do staroslavného hradu bohatýrských našich králů. Kéž zde dlouho a šťastně žijí v blahu rodinném ku dobru vlasti a zdaru národa!“

Přes vojenskou výchovu patřily od mládí mezi Rudolfovy největší zájmy zoologie, zvláště pak ornitologie. Dal také podnět k napsání monumentální encyklopedie o Rakousku-Uhersku, která byla dokončena teprve po jeho smrti roku 1902. Kromě řady vědeckých prací psal Rudolf i politické články, ve kterých kritizoval otcovu politiku. Vydával je anonymně v deníku Morize Szepse Neues Wiener Tagblatt.

Roku 1886 propukla u Rudolfa nemoc, pravděpodobně tehdy nevyléčitelná kapavka. Z důvodu potlačení bolestí začal být závislý na morfiu, to spolu s alkoholem a ženami podporovalo jeho sklony k depresím. V té době začal také uvažovat o rozvodu a se svou žádostí se obrátil na papeže. Rudolf se nakonec roku 1889 zastřelil spolu se svou těhotnou milenkou Mary Vetserovou v loveckém záměčku Mayerlingu u Vídně. Byl pohřben v Kapucínské kryptě poté, co byl prohlášen za duševně chorého (jinak by nemohl mít církevní pohřeb).

Boleslav Jablonský

Stejně tak jako svatbě korunního prince Rudolfa byla v příloze Háje Domácnost věnována pozornost jiné, mnohem smutnější události – smrti Boleslava Jablonského (1813 Kardašova Řečice – 1881 Zwierzyniec, Kraków), českého básníka, kněze a národního buditele. Boleslav Jablonský, vlastním jménem Karel Eugen Tupý, začal po ukončení gymnázia v Jindřichově Hradci studovat filosofii v Praze. Během studií se sblížil s českými literárními vlastenci, kteří se soustředili kolem J.K. Tyla. Přes přání rodičů, jež ho přiměli vstoupil do premonstrátského kláštera na Strahově, odtud odešel, aby se mohl plně věnovat literatuře a divadelnictví.

*„Měj se dobře, slunce nebe mého,
nejkrásnější ducha myšlénko!
Dokud paměť blaží druha tvého,
nevypudí nikdo z mysli jeho
věčně sladké slovo: milenko!“*

Pod tlakem rodičů se brzy vrátit zpět do kláštera, byl vysvěcen na kněze a začal působil jako kaplan. Roku 1847 byl vyslán do premonstrátského kláštera na předměstí Krakova, nazývaného Zvěřinec (Zwierzyniec), kde působil až do své smrti. Jeho ostatky byly převezeny na Vyšehrad.

*„Ó teskno, teskno mi,
mé srdce svírá strast,
já v cizích svatyních
modlím se za svou vlast!“*

Boleslav Jablonský patřil k nejoblíbenějším básníkům své doby, v jeho básnické tvorbě převažovala milostná lyrika, později se orientoval především na vlasteneckou a didaktickou poezii. Pro svou lásku k přírodě byl často nazýván jako kněz přírody.

<i>„Jest jedna velká kniha</i>	<i>„Mnohé knihy, synu milý,</i>
<i>bez omylu, bez vady,</i>	<i>zavedly již národy,</i>
<i>a ta velká, svatá kniha</i>	<i>když se drze oddálily</i>
<i>sluje-kniha přírody.</i>	<i>od praknihy přírody.</i>

*Čítej pilně v knize této,
máš-li srdce citelné,
písmo její jesti těžké,
ale přece čitelné.“*

*Nevěř vše, co z pera vyjde,
k přírody rtům nakloň sluch;
v knihách mluví jenom lidé,
v přírodě však mluví bůh.“*

Voroplavba

V Háji byl dále otištěn článek od Karla Ponce Voroplavba na řekách Orlici a hořením Labi. Voroplavba je způsob dopravování dřeva plavením po vodním toku. V Českých zemích má dlouhou tradici, probíhala odedávna na všech tehdy splavných řekách, např. Vltavě, Nežárce, Otavě, Sázavě, Berounce, Divoké i Tiché Orlici, Labi. „*Voroplavba v Čechách podporována jest od přírody jako snad nikde jinde a provozuje se také na Vltavě a Labi, jakož i na splavných přítocích, již od nepamětných dob, což bude povědomou věcí, jakož i to, že veškerá velká tržiště na domácí dříví jsou na březích těchto řek.*“

Pro zlepšení splavnosti některých vodních toků byly stavěny umělé plavební kanály (např. Schwarzenberský kanál) a jezy s propustmi pro vory. Na horním toku potoků, které sloužily pro plavení dříví, se zřizovaly vodní nádrže zvané klausy (z něm. die Klause; vodní nádrž). Jejich vypouštěním byl krátkodobě uměle zvyšován průtok potoku. V potocích, horních tocích řek a v umělých kanálech se klády posílaly po vodě jednotlivě. Později se svazovaly do menších vorů a níže na řece po jejím soutoku s jinými toky se převazovaly do větších. Místa na břehu vodního toku, kde se kmeny sestavovaly nebo převazovaly, byly nazývány vaziště. K vazišti se kmeny mohly dopravovat také jiným způsobem, např. za koněm.

Někde sami plavci stromy i káceli-byli tedy zároveň i dřevaři. Plavbu vedl vrátný, při plavně musel mít u sebe vrátnský patent, který dostal po složení zkoušek. První vor se nazýval předák, druhý slabák (na něm bývala umístěna kuchyně s ohništěm a označení majitele a vrátného), třetí šrekovej (s brzdou) a poslední zadák (opatřen většinou kormidlem). Postupně voroplavbu vytlačil až rozvoj železnice ve 2. pol. 19. stol. a rozsáhlá regulace vodních toků a výstavba přehrad (zejména Vltavská kaskáda).

Na závěr

V časopise Háj a jeho přílohách byly dále otištěny např. články O vlivu, jaký má způsob dobývání borového semene na jeho klíčivost, O klíčivé zralosti smrkového semene, Vrba košíkářská, O lesním polaření se zvláštním ohledem na poměry v jihovýchodní Moravě a o kypření půdy vůbec, Pětatřicátá schůze moravsko-slezského spolku lesnického, Lov starých Řeků, Úhoř.

Závěrem bych uvedla úryvek z článku O potřebě jednoty českých studujících lesnictví a jak by se jednota tato provést dala: „*Jaký obraz poskytovala tehdejší (pozn. rok 1848) ta matka naše Čechie a jaký poskytuje nyní! Žena smutná, zestaraná, ode všech téměř synů opuštěná, synové její vlastní pozvedali rukou svých proti ní a cizím jazykem mluvili k ní – a žena ta, vidouc nevděk synů svých, chřadla a nepřátelé její předpovídali jí blízký hrob, těšíce se na dědictví po ní...a dnes! Jaký to život, jaký to ruch, vše k životu novému se pozvedá, vše probouzí se z dlouhého, dlouhého sna – nepřátelé*

mnuli si již ruce plesající nad zkázou jména našeho – však ze sna probudil se lev český a vítězíci duch český jako holubice vzlétl a ve tvář zvolal světu: Já žiju!... Jest na čase, by i lesník český probudil se z té národní lhostejnosti a netečnosti, jest na čase, by konečně i lesník český zvolal: Já žiju!“

Mgr. Jitka Hemelíková

Archiv LČR

Na lesní správě Domažlice za lesy a lesníky Chodska

Mezi kultovní místa Chodska a Chodů patří Výhledy, místo dalekého rozhledu a památníku spisovatele Jindřicha Šimona Baara nad městečkem Klenci pod Čerchovem.

Již několikrát jsme tam postáli s lesním správcem Lesní správy LČR, s. p., Domažlice Ing. Jaromírem Kugelem a s dalšími kolegy. Také tentokrát jsem zde začal lesnické reportáže na Chodsku. Hlavně jsme zašli kousek za Baarův památník na pokraj lesní cesty, kde od roku 2001 stojí skromný kamenný památníček. Na kovové desce je nápis:

JOSEF SVAČINA

3. 8. 1919 - 1. 9. 2000

K uctění českého lesníka a dobrého člověka, který tomuto kraji zasvětil celý svůj život

Lesy České republiky, s. p.

1. 9. 2001

Třetího srpna 2009 by se tedy Josef Svačina dožil devadesáti let. Narodil se v malé vesnici Hříchovice na Domažlicku, kde prožil i svá jinošská léta s prvními kroky v lesnické praxi jako lesní praktikant na privátních velkostatkách rodného Chodska. Prostředí, v němž vyrůstal, formovalo jeho hluboký vztah k přírodě a lidem, kteří v něm žili a svojí prací si zajišťovali prostředky skromného života. Zdrojem pracovních příležitostí pro značnou část obyvatel byla právě práce v lese. I pro Josefa Svačinu se stal les osudovým, a to nejen z hlediska existenčního, ale i citového. Práce v lese a pro les se stala od počátku jeho koníčkem. V jeho osobě se tak naplnilo jeho životní krédo, že „jen ten člověk je šťastný, kterému je jeho povolání koníčkem, který dokáže pochopit realitu i romantiku lesnického povolání“.

Po získání odborného lesnického vzdělání a odpovídající praxe pracoval Josef Svačina jako hajný na panství Kout na Šumavě; po osvobození v r. 1945 pak na polesí Výhledy, hájenství Pec pod Čerchovem. Zejména tento úsek života v něm zanechal hluboké vzpomínky na fortelnou práci dřevařů a na lesy bohaté na zásoby vysoce kvalitních porostů, jejichž dřevo ozvučovalo a ozvučuje klavíry a

strunné nástroje. V 50. letech byl pověřen funkcí ředitele SLH Nýrsko a pak, od roku 1956 do roku 1980, kdy odešel do důchodu, byl ředitelem podniku Západočeských státních lesů.

Ve všech řídicích funkcích si Josef Svačina uvědomoval, že nejdůležitějším článkem prosperujícího hospodářského subjektu, a zejména v lesním hospodářství, je vzdělaný, odborně zdatný pracovník, bez ohledu na to, zda se jedná o manuálního pracovníka či pracovníka technicko-hospodářského. Vedle odborné přípravy lesních dělníků se od počátku zasazoval o vzastup společenského postavení lesního dělníka na úroveň ostatním odvětvím po stránce mzdových, pracovních a sociálních podmínek. Obdobně postupoval i v přípravě technicko-hospodářských a inženýrských pracovníků, podporou příslušných škol a forem studia i následnou aktualizací vědomostí THP v podnikové škole. Podporoval nástup techniky do LH, zejména takové, která ulehčovala jinak namáhavou práci lesním dělníkům a zvyšovala její kulturu. Nebyl však stoupencem přílišného pronikání těžké mechanizace do lesů, protože často narušuje lesní prostředí.

Ve své řídicí činnosti si uvědomoval, že podnik státních lesů není izolovaným subjektem v regionu, ale že jeho prestiž a hospodářská prosperita bude vytvářena jen úzkou spoluprací s ostatními odvětvími v regionu. Díky takovému chápání postavení podniku se snáze řešily úkoly související s odpovídající mechanizací prací v lese i realizací bytové a ostatní účelové výstavby. Bez zájmu a podpory nezůstala ani oblast vědecké a výzkumné práce pro LH. Za morální a zejména materiální podpory podniku státních lesů a osobně ředitele Svačiny vznikl v Plzni-Bolevci objekt výzkumné stanice VÚLHM „Sofronka“ s jedinečným živým archivem druhů a proveniencí borovice z celého světa.

U památníčku lesníka Josefa Svačiny

Pozoruhodný byl i vztah Josefa Svačiny k myslivosti. Zastával názor, že les a zvěř tvoří přirozené společenstvo a úkolem lesníka je toto udržovat v rozumné vyváženosti. Ač sám měl „neomezené“ možnosti lovu, příliš jich nevyužíval. Byl spokojený, mohl-li potěšení z lovu poskytnout tam, kde to přinášelo ať přímý nebo nepřímý užitek podniku státních lesů. Tomu sloužily i dobře myslivecky vedené účelové objekty - obory a bažantnice.

V práci Josef Svačina neustupoval před problémy, ale vždy hledal jejich řešení v lidsky přijatelných dimenzích. Byl nadán vzácnou vnímavostí a citem k lidským slabostem a starostem, což vytvářelo v

podniku vztah důvěry. Lidé se k němu přicházeli poradit, vyřešit své životní problémy a neúspěchy, požádat o pomoc nebo zjednání nápravy. Dveře Svačinovy pracovny pro ně byly vždy otevřeny. Zásady a styl jeho řídicí práce vycházely z poznání, že „práce s lidmi má své zákonitosti jako vše v přírodě. A přece tak jako na stromě nejsou ani dvě jehlice stejné, stejně tak nenajdete dva lidi, kteří by byli úplně stejní. Rozumět lidem a pochopit je, zůstává nejdůležitějším uměním, které by měl člověk v řídicí práci znát“. V životě Josefa Svačiny nebyly však jen všemi přijatelné skutky. I zde platí, že „není na světě člověk ten, aby se zachoval lidem všem“. K tomu lze jen doplnit epigram K. H. Borovského, který Svačina občas používal: „Tak to chodí na tom světě, každý týden jinak. Dneska tě ctí za svatého, druhý den jsi sviňák.“

Pokud mluvil o své funkci podnikového ředitele, což nebývalo často, tak Josef Svačina používal termínu „pantáta“ nebo „krajský hajný“. Oficiální neměl rád. Z paměti vystupuje jeho „chlapče“ nebo „dívčí“, jak oslovoval naprostou většinu členů lesnické rodiny, ve výjimečně dobré náladě pak pro něj ženy „všech věkových tříd“ byly „samičkami“. Dovedl to říci tak, že nikomu toto oslovení nevadilo.

Bývá zvykem, že lidé na závěr své aktivní činnosti shrnují své poznatky a zkušenosti v „pamětech“. Jubilant však od těchto zvyklostí upustil, ač by jeho bohaté zkušenosti mohly oslovit nejednoho dnešního manažera. Byl si však vědom toho, že zejména práce s lidmi a styl řídicí práce podléhají dobovým a názorovým vlivům. Přistoupil proto k sepsání svých pamětí formou povídek o lidském počínání v prostředí lesů. Vyznačují se humorným podáním lidských charakterů, jejich vztahů a přístupů k řešení každodenních problémů, které běžný život přináší a končí zpravidla úsměvně.

Pomníkem Josefa Svačiny je les. Les, který miloval, jemuž rozuměl a jehož prospěchu zasvětil svůj život. Nám všem bude také les trvale připomínat lesního ředitele a skvělého člověka. Nikdy se za nikoho neschovával, dokázal se za každé situace postavit i prominentům a ministrům. Dokázal převést podnik přes všechna úskalí a své bohaté zkušenosti uplatňoval ve prospěch lesního hospodářství západočeského regionu. Za to vše mu patří hluboký a upřímný dík.

Nezapomínejme na chodského lesníka, myslivce a básníka přírody

Český prozaik Jan Vrba, autor přírodních próz, básník lesa, stromů a zvířete, se narodil 10. července 1889 v malebné chodské vesnici Klenčí pod Čerchovem. Vytvořil úctyhodné literární dílo. Sebrané spisy u J. Otty a J. Mazáče v letech 1925-1948 obsáhly 76 svazků. Počet edicí a reedicí tvoří knihovnu o více než stu svazků básní, povídek, románů a črt, historických próz, studií a memoárů. Jeho rozsáhlé dílo nebylo dosud kriticky zhodnoceno. Na analýzu mnohostranného literárního díla tak složité a svérázné osobnosti, jakou byl spisovatel, lesník a myslivec Jan Vrba, si budeme muset ještě počkat.

Jan Vrba prožil mládí v rodině klenečského učitele. Narodil se o dvacet let později než jeho slavný krajan a příbuzný, katolický kněz a spisovatel Jindřich Šimon Baar (1869-1925). Gymnasium v Domažlicích nedokončil. V letech 1908 – 1909 pokračoval ve studiích na české lesnické škole v Jemnici na Moravě a v letech 1910 – 1914 na Vysoké škole zemědělské ve Vídni. Tam pracoval již jako žurnalista a přispíval do časopisů J. V. Rozmary. Jak prozrazuje v románu Bludiště, na vídeňské „bodenkulturge“ měl na něho největší vliv profesor botaniky Wilhelm. Po návratu z Vídně byl Vrba v

letech 1911-12 asistentem hájenských kursů v Berouně a pak střídavě žil ve Vídni a v Domažlicích. První světová válka ho zastihla na Lesním úřadě ve Zruči nad Sázavou. V letech 1917-19 vyučoval přírodopisu, myslivosti a lesní ochraně na moravské lesnické škole v Jemnici, kde mu na památku v roce 1969 odhalili pamětní desku s reliéfem portrétu hlavy a nápisem: „V této škole v roce 1908-1909 studoval a v letech 1917-1919 jako učitel působil spisovatel a básník JAN VRBA.“

V roce 1918 se Jan Vrba oženil a od roku 1919 až do své smrti 28. května 1961 žil v Domažlicích, kde také napsal většinu svých děl. V letech 1920-23 působil jako redaktor plzeňského literárního listu *Prameny*. Odpočívá na hřbitově v rodném Klenčí.

Vrbovo literární dílo o 76 svazcích lze rozdělit na prózy o přírodě a venkovské a historické romány, čerpané nejvíce z chodského prostředí (Dolina, 1917, Boží mlýny, 1919, Jan Martin Šanda, 1919, Chodské rebelie, 1923 - 26, 3 sv., Soumrak Hadlasuc rodu, 1929, 3 sv.). Uplatnil se i jako básník (Radostné zaslíbení, 1914, V polední stráni, 1921). Psal také práce odborné a vzpomínkové (Chodsko pod Haltravou, 1924, Otokar Březina a jiní přátelé v mé paměti, 1932, Jan Herben, 1937) a knihy pro mládež (Zlatý klíček, 1932, Ptačí svět, 1956).

Vrbovy prózy o přírodě lze tematicky rozčlenit do čtyř okruhů:

1. prózy zobrazující rostlinnou říši (Les, Borovice, Mniška),
2. romány zvířecí (Bažantnice, novela Srnčí milování ze souboru Dražinovská hora),
3. kratší prózy podávající obraz drobných příhod z lovu, z pozorování živočichů, nálad a reflexí vyvolaných přírodními jevy; tato zobrazovací metoda tvoří základ Vrbova díla. Tak napsal celou řadu prací (Kniha z přírody, Dražinovská hora, Vysoký sníh, Myslivcův rok, Z mého herbáře, Ptačí svět),
4. konečně ve zbývajících knihách (Toulky lesem i polem, Dílo věčnosti, Požehnaný den) se mu příroda stala kulisou vlastní osoby, rodiny, okruhu svých známých.

Pocta Lesníku a spisovatelé Janu Vrbovi na hřbitově v Klenčí

Přehled Vrbových próz o přírodě: Les (1914), Kniha z přírody (1920), Bažantnice a jiné obrázky z přírody (1922), Dražinovská hora (1923), Vysoký sníh, Chromá liška a jiné příhody (1925), Borovice

(1925), Toulky lesem i polem (1927) a Mniška (1929), jež patří k tomu nejlepšímu z Vrbových próz o přírodě. Ale i další díla stojí za čtenářskou pozornost: Tajemný svět (1934), Dílo věčnosti (1935), Boží lichva (1939), Požehnaný den (1940), Myslivcův rok (II. Léto, III. Podzim 1942; I. Jaro, IV. Zima 1946), Toulky přírodou (Výbor z díla 1955), Ptačí svět (1956), Z mého herbáře (1961).

I přes výhrady k některým pozdějším Vrbovým dílům nelze upřít, že mnohé Vrbovy publikace o přírodě nacházejí stále nové čtenáře a obdivovatele, neboť jeho prózy v tom nejlepším slova smyslu přinášejí okouzlení z věčně kolotajícího života v přírodě, jsou zdrojem i touhy radovat se z minulosti a krásy české přírody, lesa i jeho obyvatel.

Nejen spisovatele, ale také původně lesníka Jana Vrba, si připomněli a také uctili pracovníci Lesů České republiky, s. p., Lesní správy Domažlice. Při příležitosti 120. výročí jeho narození si na hřbitově v Klenčí pod Čerchovem, kde odpočívá na místě výhledu na jeho milovanou Dražinovskou horu, jak si přál, připomněli jeho pestrý život a obsáhlé dílo. Starosta Klenčí Karel Smutný ve svém vystoupení vyzvedl to, že na Jana Vrba lesníci nezapomněli. Lesník, myslivec a spisovatel Jan Vrba by si zasloužil více pozornosti právě ve svém rodišti.

Trubači pozemkář Ing. Jiří Sauer, revírník Ing. Přemysl Randa a adjunkt Jiří Kugel z Lesní správy LČR, s.p., Domažlice zahráli několik loveckých fanfár.

Lesní správa Domažlice v současnosti

Dosud jsme věnovali pozornost chodským lesníkům, přírodě a historii, a než se k těmto tématům znovu vrátíme, nesmíme zapomenout na současnost Lesní správy LČR, s.p., Domažlice se sídlem v Chodově, která hospodaří na převážné části státních lesů na Chodsku. Vznikla 1. října 1992 transformací podniku Západočeské státní lesy. Hranice LS Domažlice jsou totožné s bývalým Lesním závodem Domažlice, jehož výměra byla 21 925 ha. Postupným vrácením majetku obcím a drobným vlastníkům se výměra státní půdy na LS snížila na současných 13 963 ha. Lesní správa Domažlice hospodaří na katastrální výměře území 48 000 ha. Lesní správa je rozdělena na 10 smíšených revírů, LS vykonává funkci OLH 1 456 vlastníkům na 2 240 ha lesů. Kromě LS je největším vlastníkem lesů město Domažlice, kterému bylo v roce 1992 vráceno 3 730 ha.

Převážná část lesní správy tvoří orografický celek Český les s nejvyšší horou Čerchov (1042 m n.m.). Skupina čerchovských kopců je spojena vysoko položeným sedlem Výhledy se skupinou haltravskou se skalnatými vrcholy Sádek (882 m n.m.) a Lysá hora (869 m n. m.). Převládají východní svahy provázené zlomovým křemenným valem. Hřeben Haltravy se sklání na západ do podélné sníženiny Nemanické.

Východní část území tvoří orografický celek Všerubské mezihoří, který je oddělen od Českého lesa Folmavským sedlem. Je to nízká vrchovina až pahorkatina, kde převládají nadmořské výšky 500 - 600 m n. m.

Severně od Kdyně navazuje na Všerubské mezihoří Chudenická vrchovina, kterou zde tvoří Ulíkovský a Suchohorský hřbet (Ulíkovská hora 710 m n. m., Suchá hora 639 m n. m.) Pahorkatinný lem lesního hospodářského celku kolem Domažlic a Poběžovic tvoří Chodská pahorkatina s nadmořskou výškou kolem 500 m n. m.

Z hlediska přírodních lesních oblastí zaujímá LS Domažlice z převážné části lesní oblast 11 – Český les (94 %) a zbytek lesní oblast 6 - Západočeská pahorkatina. Výškové rozmezí lesní správy je od 420 m n. m. ve Všerubském průsmyku po nejvyšší horu Českého lesa (1042 m n. m.) Nejprudší sklony kolem 70 % se nacházejí v oblasti Malinové hory a Starého Hirštejna.

Průměrná roční teplota se pohybuje v rozmezí od necelých 5 °C v oblasti kolem Čerchova a až nad 7° C v oblasti kolem Domažlic. Průměrný roční úhrn srážek je nejvyšší v okolí Čerchova (kolem 1000 mm) a nejnižší (650 – 700 mm) ve vnitrozemské části.

V geologickém podloží jsou nejčastěji zastoupeny horniny -moldanubické ruly -Čerchovský les, fylity v oblasti Chudenické vrchoviny, svory ve Všerubském mezihoří a v částech Všerubské vrchoviny a Chudenické vrchoviny amfibolit a gabro. Převažující půdní typy jsou hnědá lesní půda (64 %), glej (16 %) a pseudoglej (14 %). Hlavní půdní druhy jsou písčitohlinitá půda (50 %), hlinitá půda (28 %) a hlinitopísčité půda (20 %).

Z vegetačních stupňů jsou na LS zastoupeny nejvíce LVS jedlobukový (49 %) a smrkobukový (29 %). Převažující hospodářské soubory jsou 53, 55 a 57. Z dřevin je nejvíce zastoupen smrk ze 75 %, buk z 12,8% a ostatní dřeviny maximálně do 2 %.

Převážná část území LS je svými přírodními podmínkami velmi příznivá pro pěstování vysoce kvalitních porostů. Nejsou vzácností porosty v mytním věku s hektarovou zásobou 750 m³ a průměrnou hmotností 2,50 m³.

Lesní hospodářský plán pro LHC Domažlice platí od r. 2005 do r. 2014. Maximální celková výše těžeb je 1 017 600 m³, z toho mytní těžba 773 211 m³, předmytní těžba 244 389 m³. Minimální plošný rozsah výchovných zásahů v porostech do 40 let věku činí 3 808 ha, z toho je 1729 ha prořezávek a 2 079 ha probírek.

Plánovaná obnova lesa na decenium je ve výši 1 011 ha. Významný podíl obnovy lesa činí přirozená obnova smrku a buku v rozmezí 30 – 50 % dle podílu nahodilých těžeb. K umělé obnově jsou používány sazenice vypěstované z osiva z uznaných porostů na LS Domažlice. Hlavním cílem obnovy porostů je kromě zvyšování procenta přirozené obnovy též zvýšení zastoupení jedle a buku a v příhodných lokalitách i javoru klenu. Tyto dřeviny je však nutno chránit proti okusu zvěří zejména oplocenkami, v některých případech i individuální ochranou plastovými tubusy nebo drátěnými oplůtky. Hlavním cílem v ochraně lesa je udržení lýkožrouta smrkového v základním stavu. V posledních letech je na LS ke kontrole proti tomuto kalamitnímu škůdci používáno převážně klasických stromových lapáků se včasnou asanací. Při vyšším podílu větrných kalamitních těžeb jsou používány i obranné otrávené lapáky. Letos kůrovec začal již v dubnu, avšak chladnější a deštivé počasí v květnu a červnu jeho vývoj zbrzdilo.

Na LS Domažlice je uznáno devět vlastních honiteb, z toho osm je pronajatých a jedna režijní. Hlavním cílem mysliveckého hospodaření je snížit stavy jelení zvěře a tím i snížit škody na lesních porostech. V důsledku přemnožení černé zvěře a výskytu rysa ostrovida v posledních letech došlo ke značnému snížení stavů srnčí zvěře.

Vzhledem k tomu, že lesní správa leží na území Chodska s mnoha historickými a kulturními památkami, jakou jsou například Baarův památník na Výhledech, Kozinův památník na Hrádku,

zřícenina hradu Nový Herštejn, nejvyšší hora Českého lesa Čerchov a podobně, jsou lesy protkány hustou sítí turistických tras. Po zrušení zátarasů při státní hranici bylo otevřeno několik turistických přechodů pro pěší a cyklisty do sousedního Německa. To má za následek silné civilizační zatížení lesa se všemi negativními důsledky – rušení klidu, zakládání ohňů, odhazování odpadků, jízda horských kol v lesních porostech ... Snahou pracovníků lesní správy je soustředit turistický ruch do určitých oblastí. K tomu mimo jiné posloužila i turistická odpočívadla a drobná parkoviště pro automobily u vjezdů na lesní cesty, budovaná z Programu 2000.

Důležitým sportovním centrem je obec Capartice a její okolí a oblast Čerchova. Zde je trasováno množství hojně využívaných lyžařských běžeckých tratí. Pro vyžití sjezdařů byla vybudována lyžařská sjezdovka z vrcholu Sádka na Haltravě.

Tato malebná krajina s množstvím zalesněných kopců střídajících se s podhorskými loukami porostlými původní květenou a protkaná sítí čirých bystřin a potoků láká k pobytu již dnes a v budoucnu jistě bude přitahovat čím dál větší počet návštěvníků. Zbožným přáním lesníků je, aby to byli milovníci přírody a ne vandalové, abychom tuto krásu mohli zanechat i našim potomkům.

CHKO Český les na území LČR s. p. - Lesní správě Domažlice

Informace nám poskytl Ing. Jiří Kadera, lesník CHKO Český les. Z celkové plochy 46 610 ha CHKO Český les zaujímají pozemky určené k plnění funkcí lesa (PUPFL) 37 921 ha, což je 81 %. PUPFL spravované LS Domažlice na území CHKO Český les mají rozlohu 9 990 ha, což činí 21,5% rozlohy CHKO.

Na území LS Domažlice se nachází několik maloplošně zvláště chráněných území (MZCHÚ):

Přírodní rezervace Starý Hirštejn se nachází ve vrcholové části stejnojmenného vrchu. Území je chráněno od roku 1968 a v současné době zaujímá plochu cca 37,2 ha. Součástí rezervace jsou i rozvaliny středověkého strážního hradu. Lesní porosty rezervace jsou tvořeny mozaikou kyselých bučin a suťových lesů. Ze zajímavějších bylinných druhů v podrostu stojí za zmínku kapradina laločnatá (*Polystichum aculeatum*), kokořík mnohokvětý (*Polygonatum multiflorum*), oměj vlčí (*Aconitum vulparia*) či sasanka pryskyřníkovitá (*Anemone ranunculoides*).

Přírodní památka Skalky na Sádce se rozkládá na 3,9 ha kolem skalnatého hřebenu mezi vrchem Sádek a Sádovou skálou cca 2,5 km západně od obce Klenčí pod Čerchovem. Území je chráněno od roku 1938. Lesní porosty jsou tvořeny kyselou bučinou se silnou příměsí vysazovaného smrku. Bylinné patro je dosti chudé. Ze zajímavějších druhů lze uvést plavuň pučivou (*Lycopodium annotinum*).

Přírodní rezervace Bystřice se rozkládá na ploše 43,6 ha na pravém svahu údolí Teplé Bystřice asi 2 km jihozápadně od obce Pec pod Čerchovem. Část jižní hranice rezervace přímo sousedí s NPR Čerchovské hvozdy. V rezervaci, která je chráněna od roku 1969, se zachoval smíšený horský les s převahou bikových bučin s poměrně silným zastoupením introdukovaného smrku ztepilého, který zde dosahuje úctyhodného vzrůstu.

Přirozená obnova jedle

Přírodní rezervace Nad Hutí se nachází 3 km severozápadně od obce Rybník a byla vyhlášena v roce 1995 na ploše 14 ha na ochranu mozaiky suťových porostů a květnatých bučin s bohatým bylinným patrem. Z významnějších druhů lze jmenovat áron plamatý (*Arum maculatum*), dyminivku bobovitou (*Corydalis intermedia*), kokořík mnohokvětý (*Polygonatum multiflorum*), měsíčnici vytrvalou (*Lunaria rediviva*) či kyčelnici cibulkonosnou (*Dentaria bulbifera*).

Přírodní rezervace Malý Zvon byla vyhlášena v roce 1995 na ploše 8 ha k ochraně zachovalých bukových porostů na východních svazích Malého Zvonu. V rezervaci převažují bukové porosty. Jen velice řídké je přimíšena jedle. V bylinné patře roste např. kostrava lesní (*Festuca altissima*), svízel vonný (*Galium odoratum*), česnek medvědí (*Alium ursinum*) nebo bažanka vytrvalá (*Mercurialis perennis*).

Národní přírodní rezervace Čerchovské hvozdy byla vyhlášena v roce 2000 na ploše 327 ha a je situována na hřebenu Čerchova táhnoucím se 4 km jihozápadně od obce Pec. Lesní porosty jsou tvořeny převážně kyselými bučinami na rulovém podkladě. Vzhledem k těžko prostupnému terénu se zde lesy dochovaly v celkem přirozené druhové skladbě. Ze zajímavějších rostlinných druhů lze uvést některé horské zástupce jako je vranec jedlový (*Huperzia selago*) nebo žebrovice různolistá (*Blechnum spicant*). LS Domažlice v této rezervaci spravují jen cca 3 ha lesa.

V současné době jsou na nelesních pozemcích LČR s.p. - LS Domažlice vyhlášovány tyto památné stromy:

„**Vranovské jilmy**“ - dva vzrostlé exempláře jilmu horského vysazené jako doplněk dobové sakrální plastiky. Celá skupina je krajinnou dominantou v místě širokého rozhledu. Jilmy rostou u silnice spojující Pivoň s Vranovem a jsou od sebe vzdáleny cca 3 m. Obvody kmenů jsou 355 a 362 cm a stromy dosahují výšky 25 m.

„**Dubovka v Zapomenutém údolí**“ - jedná se o zachovalou dubovou alej s 86 jedinci dubu letního, která je situována podél nepoužívané zpevněné cesty a při bývalém náhonu. Duby jsou významné

především svým vzrůstem ve vazbě na okolní prostředí (nadm. výška, kosená louka, smíšené lesy, mrazová poloha) a historickou vazbou na bývalou osadu s průmyslovou výrobou. Jedná se o velmi zajímavý a cenný krajinářský prvek jižní části CHKO Český les. Obvody kmenů jsou 145 - 400 cm s výškami 23 - 26 m.

Na Chodsku v Peci pod Čerchovem na hyjtě s pamětníky starých dřevařů

Nejen v Krkonoších se nachází obec, která se jmenuje Pec. Český les a jeho nejvyšší vrch Čerchov má bohatou historii, oplývá krásnými zachovalými lesy a na jeho úpatí se rozkládá podhorská chodská obec. Jde také o Pec, ale o Pec pod Čerchovem. Je jedním z cílů vycházek z památných Výhledů – místa dalekých rozhledů po téměř celém Chodsku a místem, na kterém stojí památník rodáka z blízkého Klenčí – spisovatele Jindřicha Šimona Baara.

Obec Pec pod Čerchovem se tedy rozkládá na úpatí severního úbočí Čerchova v nadmořské výšce kolem 507 m. Poprvé je zmiňována v roce 1652, kdy zde dal Lomikarův správce Melchior z Aschenbachu postavit vysokou pec a huť na zpracování železné rudy. Kolem roku 1803 se výroba železa na Peci přestala vyplácet a vysoká pec byla zbourána. Huť dodnes na návsi připomíná železný kříž vykováný z železa z poslední tavby.

Éru železné hutě vystřídala na Peci výroba skla. Sklárna zahájila provoz v roce 1810 a vyráběla tabulové a zrcadlové sklo až do roku 1860.

Jak pro železnou, tak pro sklářskou huť a potřeby obyvatel bylo potřeba hodně dřeva. Je jen málo míst v Čechách, kde by život vesnice byl zcela závislý na existenci lesa tak, jako v Peci pod Čerchovem. Práce v lese byla hlavním zdrojem obživy místních obyvatel. Těžbu dřeva vystřídalo v zimě svážení dřeva z čerchovského úbočí na saních, které si dřevorubci sami vyráběli. V mezidobí se zdrojem jejich výdělku stala domácí výroba dřevěného kuchyňského nádobí a hospodářského nářadí. Dalšími výrobky byly dřevěné krabičky na sirky, dřevěný drát, dřeváky, kolíčky na prádlo, vřetýnka na přízi, šindelová krytina na střechy a louče na svícení nebo loučky na podpal v kamnech. Pecáci byli ve svém oboru vyhlášenými mistry. Jejich výrobky byly vyhledávány a zásobovali jimi převážnou část Chodska. Tak tady jsem pobyl na setkání s Pecáky, jak na Chodsku říkají na hyjtě.

Mezi strousedlíky na Peci se dřevěné výrobky dřevařů z Pece dosud dochovaly. V této obci žije milovník historie a dřevařských tradic Pece pan Jan Riederer. První patro obecního úřadu upravit jako Dřevorubecké muzeum. To bylo otevřeno místním spolkem na ochranu památek a obecním úřadem v roce 2006.

Pec pod Čerchove - v Dřevařském muzeu

K vybudování muzea inspirovalo jeho autora kniha peckého rodáka, spisovatele Jana Františka Hrušky, nazvaná Mezi chodskými dřevorubci. Autor v ní popisuje a na četných fotografiích ukazuje život a práci obyvatel Pece pod Čerchovem v 19. a na začátku 20. století, pracovní postupy, výrobu a využití dřevěných předmětů. Převážná část exponátů v muzeu je zapůjčena nebo darována současnými obyvateli obce, kteří je uchovávali jako památku po svých předcích. Část muzea je věnována historickým motorovým pilám ze sbírky pana Černého, které znamenaly převrat ve způsobu těžby dřeva.

Expozici vévodí obraz dřevorubců při práci na mýtině na svahu Trhanovského kopce. Obraz namaloval malíř R. Landa v roce 1933 a měly jej po léta na očích stovky školáků z Pece. Vzpomněl si na něj i rodák z Pece, lesní správce LS Domažlice Ing. Jaromír Kugel. Na obraze v pozadí je zobrazen původní Trhanov se zámek a pivovarem, Chodov, Pec a na pozadí Čerchov s rozhlednou. Pod obrazem jsou vystaveny dřevěné sáně na dopravu dřeva, nářadí na výrobu šindelů, a dále ruční pily, sekery, dřevorubecké nářadí a pomůcky, ale i výrobky ze dřeva, jako jsou koryta, máselnice, kuchyňské potřeby, dřevěné loutky. S nimi v Peci hrál divadlo při jedné ze svých častých návštěv herec Oldřich Nový. Tak o tom vypovídají i vystavené fotografie. Podle chodského spisovatele J. Š. Baara zvolila svůj pseudonym další obdivovatelka Pece herečka Lída Baarová, vlastním jménem Babková.

O dřevorubecké muzeum se stará a návštěvníky provází jeho autor pan Jan Riederer. Otevřeno je od června do září každou sobotu mezi 14. a 17. hodinou. Vážným zájemcům, zejména skupinám, je pan Riederer ochoten v odpoledních hodinách otevřít i mimo návštěvní den. Je nutno se s ním ale předem dohodnout na telefonním čísle 379 795 250.

Přímo naproti bývalé škole, nyní obecnímu úřadu a Dřevorubeckému muzeu, stojí již sto let dominanta a nejznámější objekt Pece pod Čerchovem - kaple svatého Prokopa. V roce 1898 zahájili dřevorubci z Pece spolu se spisovatelem Janem Františkem Hruškou sbírku na výstavbu místní kaple. Trvalo deset let, než získali patřičný obnos. Stavba kaple byla zahájena 16. července 1908 a za rok byla dokončena. Dne 4. července 1909 byla zasvěcena památce Sv. Prokopa, patrona dřevorubců.

Letos již počtvrté se v Peci na počátku července konaly Dřevorubecké slavnosti spojené se Svatoprokopskou poutí. V lokalitě U Václava byl osazen nový obrázek Sv. Václava. Nechyběla slavnostní mše na počest stého výročí vysvěcení kaple a soutěž dřevorubců. Tradici pálení dřevěného uhlí v milířích připomněl lesník Správy CHKO Český les Ing. Jan Kadera. Milíř sestavil, zapálil a vypálené uhlí rozebral.

V Peci pod Čerchovem žil malíř Chodská Jaroslav Špillar. Zřekl se velkoměstského života a „zahrabal se“ v chodské vesničce. Pan Riederer mne informoval, jak vznikl Špillarův nejznámější a nejpůsobivější obraz.

Na Peci proti Špillarově vilce žili v malé roubené chaloupce dědeček a babička Cízlerovic. Dědeček býval dřevařem, ale na penzi nezahálel. Aby si přivydělal, dělal dřevěné kvedlačky a měchačky a také stával Špillarovi modelem. V lese dělávala s mužem i babička Cízlerová.

Jednou se u Cízlerových zastavil malíř Špillar. Zastihl je v chudé světničce, jak seděli na pelesti rozestlané postele, dědeček po snídani pokušoval z fajfčíčky. Babička jen v košili s krátkým rukávem, sukni a v šátku „na babku“ dojídala lžící z velkého hrnce, co dědeček nesnědl. Výjev se Špillarovi tak zalíbil, že se rozhodl hned druhý den tu idylickou scénu namalovat. Oba s tím souhlasili.

Jaké však bylo jeho překvapení, když druhý den malíře čekali - dědeček vystrojený ve svatebních kalhotách, peřiny na posteli byly nově povlečené a místo velkého hrnce stál na stole připraven malý poutový hrnek. Po dlouhém přemlouvání si dědeček přece jen vzal staré kalhoty, babička ale za žádnou cenu nechtěla postel převléct a nechtěla se nechat malovat jen v sukni a košili. „Cák si lidi vo mně pomyslí, že nemám kazajku, ha já mám takovou tuze pěknou.“ Zle bručela, když si musela vzít i ten velký hrnec. Tak takhle vznikl nejkrásnější Špillarův obraz z Pece -Výměnkáři.

Chodsku vévodí památný Čerchov

Neodmyslitelným symbolem krajiny v okolí Domažlic a zároveň nejvyšším vrcholem Českého lesa je památný Čerchov.(1042 m n. m.). Do roku 1990 byl přístup k vrcholu obsazenému armádou zcela nemožný. Teprve po listopadovém převratu v roce 1989 se Čerchovu alespoň částečně navrácí funkce pomyslného strážce Českého lesa.

Dnes již téměř staletou historií Čerchova začali psát členové Klubu českých turistů v roce 1894, kdy na holé čerchovské skále vystavěli dřevěnou rozhlednu. Blízkost českými vlastenci hojně navštěvované České Kubice a přírodní krásy místa samotného nakonec zapříčinily, že v roce 1897 byla pod rozhlednou vystavěna "útulna" Klubu českých turistů. Po projektantovi a mecenáši stavby byla potom nazvána chýší Pasovského. V letech 1904 - 1905 vyrostla na místě staré rozhledny nová kamenná, tzv. Kurzova věž, vysoká 25 m. Rozšířena a pro celoroční pobyt správce a hostů upravena byla také chata pod rozhlednou.

Svou atmosférou téměř mystické večery na zasněženém a od civilizace odříznutém Čerchovu nad hlubokými lesy patří k nezapomenutelným vzpomínkám všech dříve narozených domažlických turistů. Dnes se Čerchov pomalu navrácí turistům i široké veřejnosti. Není to však již dávno ten zapomenutý symbol lesní samoty. Bývalá rozhledna vystupuje skutečně jen velice stydlivě ze změti vojenských objektů, sevřených do prstence ostnatých drátů. Celému místu vévodí nevzhledná, pro vojenské účely

vybudovaná věž. Připomeňme si proto alespoň několika řádky, slovem starých průvodců to, co jsme v Čerchovu zřejmě již definitivně ztratili.

"Sotva se objevíš u rozhledny (na Čerchově), vyjde ti hospodář vlídně vstříc, přátelsky tiskne ti ruku a uvede tě dovnitř. Ani nevěříš oku: víš, že jsi 600 m vysoko nad Chodskem, a přece se ti zdá, žeš v chodské senci. Tmavé trámy, v koutě almárka a nad ní umučení, bidýlko nad krbem, nábytek, malované nádobí na polici - vše to klam potvrzuje, z něhož tě vyvede milá tvář starostky Klubu, vlídně na tebe hledící z obrázku a v koutě za krbem znaky zemí české koruny....."

Na vrchol Čerchova vedla od České studánky tzv. Hanova stezka. Kamenné schody a upravený terén této stezky vinoucí se mezi skalkami je dosud patrný. Severovýchodně vrcholu pramení v minulosti upravený pramen Emerichovy studny.

Chýše Pasovského byla sice zbořena, ale stará rozhledna je opět ve správě domažlických turistů a při jejich akcích je přístupná veřejnosti. V současné době vedou pod vrchol Čerchova turistické trasy z Klenčí, Černé Řeky, České Kubice a Pece.

Za hrady a tisy do lesů u Domažlic

Na kopci nad obcí Němčice nedaleko Kdyně na bývalém domažlickém okrese se nachází zřícenina hradu Nový Herštejn. Je jednou z nejrozsáhlejších zřícenin v Plzeňském kraji. Pojmenování Nový je poněkud zavádějící. Herštejn byl postaven ve 13. století a jako zdemolovaný a pustý je uváděn již v roce 1549. Návrší se zříceninou, porostlé bukovým lesem, bylo vyhlášeno přírodní rezervací. Rozkládá se v nadmořské výšce 600 – 682 m na výměře 10,72 ha. Ke chráněným vzácným rostlinám patří například aron skvrnitý, kyčelnice cibulkonosná nebo měsíčnice vytrvalá. Proč se však o této hradní zřícenině zmiňujeme? Stojí totiž na lesním pozemku, který je ve správě Lesů České republiky, s. p., Lesní správy Domažlice. Ta byla proto požádána Krajským památkovým úřadem, aby nechala vytěžit stromy, které narušují zbytky zdí nebo by mohly poškozovat zbytky staveb. Po provedených pracech ještě požadovala vyklizení dřeva po těžbě, což je však vzhledem k terénu a překážkám, které tvoří hradní zdivo, nereálné.

V lese 1,5 km jihovýchodně od Kanic v bývalém okrese Domažlice se na vrcholu kopce nachází zřícenina hradu Netřeb. Na úpatí stejnojmenného vrchu byla již v roce 1933 vyhlášena přírodní rezervace o výměře 20,52 ha za účelem ochrany tisu červeného. Rezervace se rozkládá v nadmořské výšce 510 – 620 m n. m. Lesní porost tvoří černýšovité dubohabřiny, přecházející v okolí zříceniny na smíšené suťové porosty dubů, javorů a lip, v nichž rozptýleně roste tis červený. Stáří nejstaršího exempláře je odhadováno na 720 let. V bylinném patře roste například jaterník podléška, lilie zlatohlávek nebo třezalka horská. Tis se přirozeně zmlazuje, je však atakován zvěří. Proto LS Domažlice spolu s ochránci přírody do této lokality tis vysazují a chrání jej několika oplocenkami.

Chodové se scházejí na Vavřínečku pod památnými lipami

Návštěvu lesů a lesníků Chodska zakončíme na místě Chodům obzvláště milém, na Vavřínečku. Kapli na památku Svatého Vavřínce slíbili domažličtí radní vystavět po úspěšném překonání rozsáhlého požáru města v červnu 1683. Stavby se o dva roky později ujala zbožná manželka mistra

mydlářského Zuzana Veselá, která poskytla i pozemky na Veselé hoře, památném vrchu, odkud staří Chodové oznamovali do vnitrozemí ohněm vpád nepřitele do země. Kaple byla slavnostně vysvěcena 10. srpna 1685. V následujících letech však chátrala, až byla zcela uzavřena. Zrušení se v rámci josefinských reforem dočkal i barokní kostel, který na jejím místě vyrostl v 60. letech 18. století. Až do poloviny 19. století sloužil objekt jako stodola.

Roku 1851 byl kostel na Veselé hoře znovu vysvěcen a od té doby se datuje i sláva původně předměstské pouti, která časem zastínila i zbývající dvě - svatojánskou a mariánskou.

Časem začali na Chodsko, popularizované dobovou literaturou, proudit i návštěvníci odjinud, přilákání především malebností zdejšího folklóru. Chodsko představovalo v očích české veřejnosti naši velkou minulost, Chodové byli zosobněním statečnosti, národní hrdosti. To se v plné míře projevilo v srpnu roku 1939, kdy se domažlické pouti zúčastnilo na 120 000 lidí z celých Čech, včetně předních osobností kultury (Josef Hora, Karel Hašler, Jiří Mucha...). Slavnostní mši sloužil kanovník vyšehradské kapituly Msgre. B. Stašek, jehož slova se stala legendární: „Co slíbíme a řekneme své matce české? Slíbíme jí a přísahati budeme v této památné chvíli jménem svým i všeho českého lidu, že ji nikdy neopustíme, nezahlavíme, až do posledního tlukotu srdce milovati budeme..." Tradice poutí byla obnovena po šesti letech, v roce 1945. Do města se sjelo 80 tisíc návštěvníků, mezi nimi řada významných osobností. Mši opět sloužil Msgre. Stašek, který se teprve krátce předtím vrátil z koncentračního tábora Dachau.

Už přes dvě staletí se konají vavřínecké poutě pod korunami lip. Vavřínecké lípy jsou čtyři památné stromy na území farnosti a města Domažlic. Rostou hned vedle barokní kaple Svatého Vavřince v nadmořské výšce 580 m. Podle měření z roku 2004 mají lípy velkolisté (*Tilia platyphyllos*) obvod kmene 308, 461, 335, 343 cm a výšky stromů 21, 23, 20, 14 m. Věk nejstarší lípy přesahuje 200 let. Chráněny jsou od roku 2005 pro svůj vzrůst, věk a jako krajinná dominanta Chodska

Jiří Junek

Dvě opravené lesní nádrže zdobí hvozdy na Domažlicku

Stejně jako na některých jiných lesních správách v rámci LČR, s.p., Krajského ředitelství v Plzni, byly i na Lesní správě Domažlice ve spolupráci se Správou toků-oblast povodí Berounky vytipovány k rekonstrukci malé vodní nádrže, které již dlouhodobě neplnily svoji funkci, ale jejich obnova by byla možná jak z hlediska technického, tak z pohledu orgánů ochrany přírody.

Jako první v pořadí byla provedena rekonstrukce stávající umělé vodní nádrže „Boková“ na vodním toku Haselbach, přítékajícím ze SRN. Původní nádrž byla vybudována zhruba před 150 - 200 lety jako nádrž průtočná, náležící do soustavy obdobných zařízení, sloužících jako zdroj energie pro pohon tehdejších mlýnů, hamrů, brusíren a podobných drobných výroben.

S rekonstrukcí bylo započato v roce 2006, kolaudační řízení bylo dokončeno v roce 2008. V rámci stavby bylo provedeno nejprve odtěžení sedimentu a jeho uložení, následně pak vybudování kašnového bezpečnostního přelivu a výpustného zařízení. Součástí stavby bylo i dosypání a urovnání hráze a zřízení krátké příjezdní komunikace.

Hlavní funkce nádrže spočívá v zadržení vody v krajině, rozšíření biotopu vodních živočichů, ale stavba je i krajinným prvkem, příznivě ovlivňuje hydrické a stanovištní poměry a v případě lesního požáru umožní odběr vody pro jeho likvidaci.

Objem malé vodní nádrže při normální hladině je 2 823 m³, zatopená plocha 0,256 ha. Stavební náklady ve výši 2 973 tis. Kč byly hrazeny z vlastních prostředků LČR, s.p., dodavatelem stavby byla firma LESING PLUS, spol. s r.o.

opravená lesní nádrž Boková

Další rekonstrukce malé vodní nádrže „Černá Řeka“ byla zahájena v roce 2007 a dokončena v roce následujícím. Z důvodu zachování migrační prostupnosti pro vodní živočichy a zamezení zanášení splaveninami byla retenční nádrž navržena jako obtočná. Opevnění obtokového koryta bylo provedeno v březích kamennou rovinaninou, původní charakter dna byl zachován. Realizace stavby byla rozvržena na 2 roky a veškeré stavební práce byly dokončeny v roce 2008. Kromě vytvoření nového obtokového koryta spočívaly v rekonstrukci hráze, odtěžení sedimentu, vybudování výpustného zařízení, bezpečnostního přelivu i rozdělovacího objektu pro regulované napouštění nádrže. Zatopená plocha při normální hladině činí 0,352 ha, objem vody při normální hladině je 3 900 m³. Dodavatelem stavby byla firma PROLES s.r.o., celkové stavební náklady stavby dosáhly částky 3 150 tis. Kč.

Ing. František Bubrle

HURÁ NA PRÁZDNINY

Rodinné odpoledne s podtitulem "užijme si prázdniny ve zdraví"

Dne 25. června 2009 se konalo zábavné odpoledne pro děti ve Žďáře nad Sázavou. Tuto akci zaštil TJ Sokol a Studio IDA. Hlavním motem programu byl návrat ke zdravému a přirozenému sportování dětí a dětská bezpečnost při pobytu v přírodě. Program byl koncipován tak, že se k danému tématu prezentovalo více organizací, každá z pohledu svého oboru.

Zaměstnanci LČR lesní správy Nové Město na Moravě se této aktivy určené pro malé děti také zúčastnili. Naším záměrem bylo zejména splnit zadání organizátora, tedy upozornit děti na rizika spojená s pobytem v přírodě.

Dále jsme se snažili upoutat zájem přítomných prezentací naší činnosti v oblasti péče o les a jeho návštěvníky. V první části našeho programu jsme pomocí různých her dětem vysvětlovali zásady bezpečného pobytu v přírodě a současně upozorňovali na některé zakázané činnosti. Současně jsme nabádali děti k dodržování určitých pravidel.

Druhá část prezentace byla uspořádaná jako pozvánka do lesa. Cílem nás lesníků bylo prohloubit zájem dětí o tento obor výstavkou zajímavých přírodnin a současně přiměřenou formou vysvětlovat smysl práce lesníků.

Účast dětí a jejich rodičů na této akci byla nečekaně velká. V některých okamžicích jsme měli problémy vstřebat laviny příchozích a udržet zvolenou formu a posloupnost naší prezentace. Vzhledem k atraktivitě našich reklamních předmětů, o které děti soutěžili, jsme rozhodně neměli nouzi o pozornost posluchačů.

Pavel Marek

LS Nové Město na Moravě

Lapkové z Drakova opět v akci

Již tradičně začátkem letních prázdnin ožívají lesní porosty mezi Drakovem a Rejvízem Lesními slavnostmi Lapků z Drakova a Dny Lesů České republiky, s.p. V letošním roce, 11.- 12.července, se tato akce konala již po páté.

Smyslem slavností je seznámit veřejnost s historií tohoto území a záchrana historických památek v okolí Drakova (dřevouhelná huť, středověká celnice, strážní hrádek atd.). Hlavní část programu byla směřována na Drakov a do jeho okolí.

Lesní správa Jeseník se podílela na slavnostech účasti Souboru loveckých trubačů LČR při LS Jeseník, přiblížením některých lesnických činností a lesní pedagogikou. Trubači ve složení Renáta Jeřábková, Vladimír Kohoutek a Radek Procházka vystoupili přímo na Drakově a zahráli posluchačům známé i méně známé lovecké signály a skladby. Zastavení Lesní správy Jeseník na trase slavností bylo připraveno na místě zvaném „První pila“ nedaleko Rejvízu. Zde si mohli návštěvníci vyzkoušet řezání historickou obloukovou pilou na kozlíku, přeskládání 0,5 prm smrkového rovnaného dříví, odhadnout objem kmene a následně si porovnat změřenou skutečnost se svým odhadem. Také se mohli dozvědět základní informace o výrobě a použití tříslové kůry a její výrobu si vyzkoušet.

Dále měli zaměstnanci Lesní správy Jeseník připraveny informace o nově vytvořené naučné stezce Údolím Javorné a aktivity lesní pedagogiky.

Ing. Jiří Pňáček, Ph.D.

lesní správce

Není týden jako týden

Akce Lesů české republiky, s.p., v Olomouckém Kraji v rámci Týdne lesů 2009

Ročně 52 týdnů tráví lesníci péčí o les, jsou však týdny pro lesnický personál obzvlášť zajímavé a hektické. Jsou to „Týdny lesů“ vyhlašované Ministerstvem zemědělství ČR.

Nejen během onoho oficiálního týdne týdnů (letos to bylo od 11. do 15. května), ale několik měsíců před ním i po něm, se lesy hemží návštěvníky, kteří jsou seznamováni s lesnickým hospodařením a s péčí lesníků o les a přírodu.

Jak to probíhalo letos? Už v lednu, únoru a v březnu se moji kolegové z lesních správ Loučná, Hanušovice a Jeseník, které patří v oblasti lesní pedagogiky k neaktivnějším, věnovali přednáškám a besedám na školách. Besedy se většinou týkaly života v zimním lese a přikrmování zvěře. Teplý duben zajistil krásné počasí při pořádání „Dnů Země“, na kterých lesníci samozřejmě nechyběli. V Jeseníku to bylo 21. a 24. dubna, v Loučné nad Desnou 22. dubna a v Zábřehu na Moravě jsme oslavovali Zemi 24. dubna 2009. Účast na těchto zajímavých akcích bývá tradičně vysoká i když jsou, třeba jako v Zábřehu, pojaty netradičně – tematicky. Letos to bylo téma obojživelníci a plazi.

Mimo tyto velké akce, pořádané zpravidla v městských parcích, se na vycházku s lesníkem vydaly v teplém dubnovém počasí děti z mateřské školy Javorník a děti ze ZŠ v Náměšti na Hané. Lesem je doprovázeli lesníci z LS Javorník a Prostějov.

1. květen oslavili jeseničtí lesní pedagogové s dětmi ze ZŠ Bělá pod Pradědem, jarním úklidem lesa na revírech Chlum a Borek. Do úklidu kolem komunikací se zapojili i občané Domašova. Svými lesnickými zkušenostmi a zážitky je pobavil pan revírník Jan Eliáš. Stejně užitečnou práci pro les vykonali o den později na Lesní správě Loučná nad Desnou děti z České tábornické unie. Oddíl Kamarádi vyčistil turistické chodníky v okolí Vřesové studánky od odpadků po neukázněných návštěvnících hor. Besedou o lesích a pohoštěním jim pak poděkovali zaměstnanci lesní správy.

Květen a červen jsou každoročně „nejnabitější“ měsíce lesních pedagogů. Na sedmi lesních správách našeho krajského ředitelství proběhlo 28 akcí, na kterých se o práci lesních hospodářů dozvědělo přes 1700 účastníků. Nabízím vám pár informací alespoň o některých z nich.

Na Lesní správě Javorník se kromě tradičních návštěvníků lesa ze ZŠ Javorník, zúčastnily vycházky i děti ze Zvláštní školy Vlčice. Obětaví lesní pedagogové z javornické správy, Jakub Matuška a ing. Marian Bandík, je jistě rádi provedou na podzim znovu lesem.

Na Lesní správě Jeseník se práci s dětmi věnuje 5 lesních pedagogů. Ing. Petr Kučák, Ing. Jaroslava Horčíčková, Josef Paul, Jan Eliáš a René Medek uspořádali během dvou měsíců 6 vycházek s lesníkem, 2 přednášky, soutěž a ještě se zúčastnili „Duhového dne dětí“ v Jeseníku. Děti ze ZŠ Bělá pod Pradědem, Jeseník a Mikulovice znají také spolupracovníky lesních pedagogů Ing. Josefa Malinka a Ing. Josefa Paula.

Ing. Tomáš Pospíšil, Josef Švéda, Ing. Přemysl Ficnar, Ing. Václav Beneš a Jiří Šikl (zaměstnanci Lesní správy Loučná nad Desnou), připravili v posledních měsících školního roku několik besed v místní základní škole a vycházky do lesa pro děti z mateřské školy. Pomohli také s přípravou a průběhem „Dne otevřených dveří na Pradědu“ 26.5.2009. Tuto akci uspořádala Správa Chráněné krajinné oblasti Jeseníky u příležitosti 40. výročí svého vzniku. Státní podnik Lesy České republiky akci podpořil nejen organizačně ale i finančně. Přes 300 dětí ze ZŠ Jeseník, Rýmařov a Vrbno pod Pradědem se na dobrodružné trase Národní přírodní rezervací Praděd dozvědělo informace o jesenické přírodě. K žákům z podhůří Jeseníků se náhodně připojili i děti ze ZŠ V Brně, které si vycházkou zpestřily školní výlet a kolemjdoucí turisté. Ing. Pospíšil, Ing. Komárek a já jsme na stanovišti pod Barborkou vysvětlovali, jak se lesní hospodář stará o vzácné horské porosty, předvedli zařízení k ochraně lesa a k údivu některých i živé kůrovce.

Podobná akce pro školy z Hanušovic a Starého Města proběhla 28. 5. 2009 na Králickém Sněžníku. Na „Den otevřených dveří“ se sem sjelo navzdory chladnému a deštivému počasí přes 400 dětí. Ing. Radoslav Grepl, Ing. Hana Greplová, Miloš Kamp a já jsme je na lesnickém stanovišti vyzkoušeli z poznávání dřevin, ukázali jak lýkožrout napadá stromy a jak les proti němu chráníme. Jmenovaní pracovníci Lesní správy Hanušovice s kolegy Bc. Vladimírem Skřivánkem a René Šebkem během června ještě uspořádali akce lesní pedagogiky pro více než 100 dětí ze Starého Města a Branné.

Řady lesních pedagogů rozšířili letos Ing. Lydie Skočková a Ing. Jan Kunčar z Lesní správy Ruda nad Moravou. Lesními vycházkami zpříjemnili poslední týdny školního roku více než 60 dětem ze ZŠ a MŠ Brníčko a Nový Malín. Ing. Pavel Zatloukal zvládnul za pomoci svých kolegů z Lesní správy Prostějov zajistit vycházku do lesa pro děti ze ZŠ Náměšť na Hané a Vítěčice a prezentoval práci lesních pedagogů na „Dni s lesní pedagogikou“ 16. 6. 2009 na Velkém Kosíři.

Děti z Mateřské školy Komenského, Šternberk, znají z letošních akcí Ondřeje Dostála a Kateřinu Červinkovou, nové lesní pedagogy tamější správy. Letos se s nimi seznámily i děti z Nové Hradečné při vycházce 9. 6. 2009. Při této vycházce jsem jednu skupinu žáků vedla i já s Ing. Šárkou Hamplovou, lesním pedagogem z Krajského ředitelství v Šumperku. Malí návštěvníci lesa nás překvapili svými znalostmi. Bavilo je soutěžení v hledání kolíčků, poznávání stromů, frotáž kůry i výroba lesní pohlednice. Nakonec nám dopoledne uběhlo až příliš rychle a ne všechno, co jsme měli naplánováno, jsme stihli. Snad příště.

Výčet letošních akcí pracovníků Lesů České republiky vás určitě přesvědčil o jejich obětavosti a oddanosti

„zelenému řemeslu,.. Vždyť se potýkají s každodenními profesními problémy a přesto jsou ochotni trávit čas v lese s dětmi a ve svém volnu dohánět pracovní povinnosti. Většina z nich si stále zvyšuje pedagogické vzdělání na mnoha kurzech a seminářích, pořádných Střední lesnickou školou Hranice,

Ústavem zemědělské ekonomiky a informací nebo nadací Dřevo pro život. Díky spolupráci s těmito institucemi a Odborem školství Krajského úřadu Olomouckého kraje se o záslužné práci lesníků dozvídá více a více dětí a snaha lesních pedagogů, nejen z řad LČR, s.p., doufám přinese obrát k lepšímu ve vztahu veřejnosti k přírodě, životnímu prostředí a také k lesům a lesníkům.

Jménem lesa jim všem děkuji !

*Hana Komárková,
KŘ Šumperk*

Poděkování KŘ Zlín

Myslivecký spolek Vizovice pořádal v sobotní odpoledne 4. července tradiční Dětský den v obci Chrastěšov u Vizovic. Jednalo se o kulturně-sportovní akci zaměřenou na děti s cílem prohloubení jejich vztahu k přírodě a pozitivní propagaci myslivosti. Pro děti byly připraveny různé soutěže, za které byly odměněny diplomy a drobnými dárky. O velkém zájmu o tuto akci svědčí účast téměř 50 soutěžících dětí. Myslivecký spolek Vizovice touto cestou děkuji LČR, s. p., a řediteli Krajského ředitelství Zlín, Ing. Miloši Valentovi, za podporu této organizačně i materiálově náročné akce.

Nové odborné publikace a knihy - srpen 2009

z oboru lesnictví a příbuzných oborů

10th Conference of European State Forestry Organisations

/10. konference evropských státních lesnických organizací/

Sborník prezentací z konference (Senohraby, 8. - 11. 6. 2009), kterou pořádaly Lesy České republiky, s.p., Hradec Králové. Prezentace v angličtině zahrnují práci s veřejností u některých státních lesnických organizací v Belgii, Německu, Finsku, České republice, Slovenské republice, Rakousku, Polsku, Anglii, Švédsku, Ruské federaci a Chorvatsku.

Vyd. Lesy České republiky, s.p., Hradec Králové, 2009

/přiděleno technické knihovně LČR HK/

Českomoravská myslivecká jednota pro mladé přátele myslivosti a ochrany přírody.

Zlatá srnčí trofej

Zdeněk Kůta a Jaroslav Vaníček

Publikace je určena pro členy kroužků mladých přátel myslivosti a ochrany přírody, pro členy ostatních přírodovědných kroužků a pro jednotlivce, kteří mají zájem o myslivost a dění v přírodě. Je v prvé řadě vodítkem, jak využít volný čas mladých přátel a věnovat ho poznávání přírody kolem nás s orientací na myslivost a ochranu přírody. Základ publikace tvoří členění činností do jednotlivých měsíců, které přiblíží mladým přátelům dění v přírodě a práci myslivců v honitbě v průběhu roku. Tématicky zaměří jejich pozornost k jednotlivým disciplínám myslivosti, ze kterých jsou připraveny úkoly v daném měsíci. Publikaci doplňují metodické listy s doporučenou literaturou ke studiu, se základními údaji o nejvyšší myslivecké organizaci v ČR, k myslivecké soutěži "Zlatá srnčí trofej", ke sbírce stop, tělních pokryvů,

lebek, chrupů a zubů, parohů a rohů, větévek stromů a keřů, kůry a dřeva stromů a plodů a semen, k herbářům, k fenologickému pozorování ptactva a rostlin, k fenologickému stromu, k výrobě píšťalky a drobných mysliveckých zařízení a k pozorování barevných změn listů.

Vyd. Českomoravská myslivecká jednota ve spolupráci s Lesy České republiky, s.p., v nakladatelství Jiří Flégl - VEGA, Praha, 2006

/darováno technické knihovně LČR HK/

Učíme se v zahradě

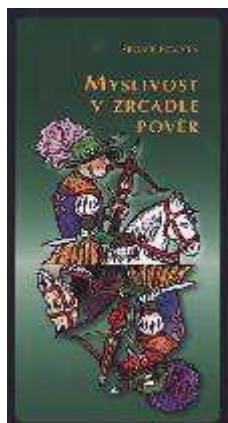
Manuál, který je součástí česko-německého projektu "Školní zahrady jako přírodní učebny v České republice a Německu", podporuje úsilí učitelů o rozvoj, budování a záchranu "školních zahrad" a vede k jejich přeměně na "přírodní učebny". Problém školních zahrad je celosvětový. Česká republika má však dobrou startovací pozici v tom, že ještě mnoho škol pozemky vlastní, což není tak běžné na západ od našich hranic. Do manuálu přispělo celkem 45 autorů ověřenými aktivitami. Úvod se věnuje významu a historii školních zahrad a problematice jejich budování. Jádro manuálu tvoří všechna průřezová témata Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání, která jsou seskupena do bloků Rostlinstvo, Živočišstvo, Neživá příroda, Tvoření z přírodního materiálu a Učíme hrou a zážitkem. Než se manuál začne podrobně zabývat jednotlivými tématy - aktivitami, je každý blok uveden přehledem aktivit s krátkou anotací a dalšími důležitými vysvětlivkami, jako je věk žáků, místo, přílohy, pracovní listy. Označeny jsou i aktivity, které jsou dlouhodobými projekty, které umožňují blíže se seznámit s životem na zahradě a zkoumat vývoj a změny na zahradě probíhající. V závěru manuálu se představují zahrady některých základních škol a organizace, které spolupracují na záchraně školních zahrad.

Vyd. Chaloupky, o.p.s., školská zařízení pro zájmové a další vzdělávání, Kněžice, 2007

/darováno technické knihovně LČR HK/

Myslivost v zrcadle pověr

Jaromír Kovařík

Příručka se souborem vybraných mysliveckých pověr si klade za cíl připomenout myslivecké i nemyslivecké veřejnosti některé z pověr a seznámit s již zapomenutými. Některé z nich, jak uvádí autor, jsou staré jako lov sám. Střelecké umění a nošení zbraně, dodržování svérázných zvyků, znalost života zvěře, předpovídání počasí, udílení léčitelských rad a - tehdy vzácná - znalost čtení a

psaní, to vše vedlo k tomu, že myslivecký stav od nepaměti byl obestřen rouškou tajemnosti. Myslivci pravděpodobně sami ještě posilovali víru, že dovedou vládnout nadpřirozenými prostředky, aby byli obávaní a usnadnili si tak ochranu zvěře a lesa proti pytlákům a lesnímu pychu. Z doby barokní se čtenář dočte i o nadpřirozených jevech, divém lovcí, vlkodlaku, bájných zvířatech - jednorožci, kamzíku se zlatými růžky (Zlatorog) aj. Některé myslivecké pověry jsou rozšířené dodnes.

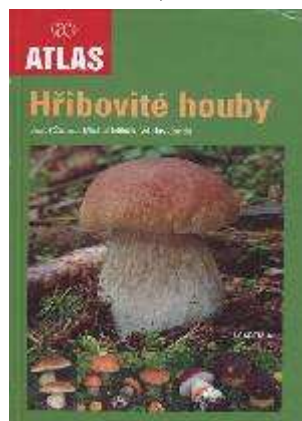
Vyd. vydavatelství Druckvo, s.r.o., Praha, 2009

/zakoupeno v Lesnické práci, s.r.o., Kostelec nad Černými lesy, pro technickou knihovnu LČR HK/

Hřibovité houby

Čeled' Boletaceae a rody Gyrodon, Gyroporus, Boletinus a Suillus

Josef Šutara, Michal Mikšík a Václav Janda

Publikace podává celkový přehled o hřibovitých houbách, které jsou u naší veřejnosti jistě nejpopulárnější skupinou hub. Kniha obsahuje popisy a velké množství barevných fotografií téměř všech hřibovitých hub známých z území České republiky. Do knihy jsou navíc zařazeny i některé zahraniční hříby, se kterými se mohou setkat naši turisté cestující především do jižních oblastí Evropy. První část knihy obsahuje kapitoly o ochraně hřibů a o určovacích znacích důležitých pro určování hub náležejících do této skupiny. Nechybí ani klíče k určování rodů a druhů našich hřibovitých a slovníček odborných výrazů. Druhá, hlavní část knihy obsahuje texty týkající se jednotlivých druhů (včetně jejich význačných forem a variant). U každého druhu jsou uvedeny podrobné popisy charakteristických znaků, údaje o ekologii a rozšíření a také poznámky o jedlosti a možných záměnách za jiné druhy. U vzácných druhů jsou též zmíněny údaje o stupni jejich ohrožení, případně o jejich ochraně. Texty jsou doplněny barevnými fotografiemi ilustrujícími vzhled jednotlivých druhů a dokumentujícími variabilitu tvarů a pestrost barev, jakou tato skupina hub vyniká. Mezi vyobrazenými druhy je možno najít celou řadu našich vzácných hřibovitých hub, jejichž barevné fotografie nebyly v české mykologické literatuře dosud publikovány, například hřib sírový, hřib maličkový, hřib horský, hřib Moserův, hřib mokřadní, hřib koloděj červený, hřib koloděj prvosenkový, hřib kovář červenohlavý, hřib satan hlohový, křemenáč osikový hnědý a některé další. V knize je navrženo šest nových kombinací latinských jmen, použitých poprvé právě v této publikaci. Na konci knihy je připojen bohatý přehled odborné literatury a rejstříky latinských a českých jmen.

Vyd. Nakladatelství Academia, Středisko společných činností Akademie věd České republiky, v.v.i.,
Praha, 2009, v řadě Atlasy

/zakoupeno u vydavatele pro technickou knihovnu LČR HK/

Historie a současnost entomologie v Česku

Václav Skuhrový

Publikace přináší stručný popis vývoje entomologie (nauky o hmyzu) na území Česka od druhé poloviny 19. století do současnosti (do roku 2005). V úvodní části jsou zmíněny důvody a okolnosti její přípravy a vzniku. V hlavní části publikace je popsána historie jednotlivých oborů, organizací a pracovišť, zabývajících se základním i užitým entomologickým výzkumem, pedagogickou činností a praxí (muzea, univerzity, výzkumné ústavy, aplikovaná pracoviště, česká společnost ornitologická). Součástí textu jsou krátké biografické údaje o přibližně 400 žijících i zemřelých pracovnících v oboru entomologie. Letmo jsou nastíněny i vybrané "společenské souvislosti" entomologické problematiky a budoucnost tohoto oboru. Značný prostor je věnován entomologické publikační činnosti, zejména jsou zmíněny obsáhlejší a soubornější knižní publikace, monografie, sborníky, ediční řady apod., a to včetně uvedení citací primárních i sekundárních zdrojů. V závěru je připojen jmenný rejstřík.

Vyd. nakladatelství ČZT, s.r.o., Praha, 2008

/zakoupeno u vydavatele pro technickou knihovnu LČR HK/

České názvy živočichů VII.: Plazi (Reptilia) 1. - Želvy (Testudines), krokodýli (Crocodylia), haterie (Rhynchocephalia)

Jiří Moravec

Předkládaný soubor českých názvů želv, krokodýlů a haterií představuje první část českého názvosloví plazů připravovaného v ediční řadě "České názvy živočichů", kterou vydává zoologické oddělení Národního muzea v Praze.

Vyd. Národní muzeum, Praha, 2008

/zakoupeno u distributora Myris Trade v Praze pro technickou knihovnu LČR HK/

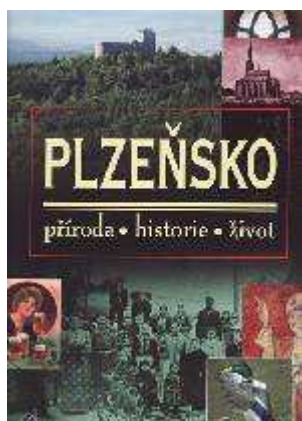
Dřevěné mosty v České a Slovenské republice

Dušan Josef

Po krátkém úvodu nabízí útlá publikace přes 130 fotografií a vyobrazení dřevěných mostů, mezi nimiž jsou i mosty zaniklé.

Vyd. nakladatelství Brnokonsult - Dušan Josef, Brno, 2008

/přiděleno technické knihovně LČR HK/

Plzeňsko - příroda, historie, život

V pořadí pátý svazek vlastivědné encyklopedické řady Krajina a lidé přiblíží čtenáři Plzeňsko. Vydáme se do kraje s bohatou historií, kraje jednoho z počátků české státnosti, kraje gotických hradů, barokních chrámů a klášterů Jana Blažeje Santiniho a zámků Jakuba Augustona. Seznámíme se s místy s bohatou lidovou kulturou, ale i s místy s mimořádnou tradicí řemesel a průmyslu. Vstoupíme do hlubokých a dramatických říčních údolí, navštívíme významné přírodní památky. Region Plzeňska - v rozsahu bývalých okresů Plzeň-město, Plzeň-sever, Plzeň-jih, Rokycany a části okresu Tachov (Stříbrsko a Bezručicko) - je v tomto svazku edice zkoumán ze všech stran. Knihu v rozsahu 880 stran a 132 kapitol, na které se podílelo 103 autorů převážně z regionu Plzeňska, provází 2 630 fotografií a kreseb, 135 map a plánů a 175 tabulek a grafů. Doplní ji tabulkové a textové přílohy, tři rejstříky, historický průvodce z roku 1885 a vložená příloha se současnou mapou Plzeňska a s reprintem historické mapy Plzeňska z roku 1769.

Vyd. nakladatelství Miloš Uhlíř – Baset, Praha, 2007, jako pátý svazek v edici Krajina a lidé

/zakoupeno u vydavatele pro technickou knihovnu LČR HK/

Opožděné ohlédnutí. Novohradské hory

Josef Hvozdecký

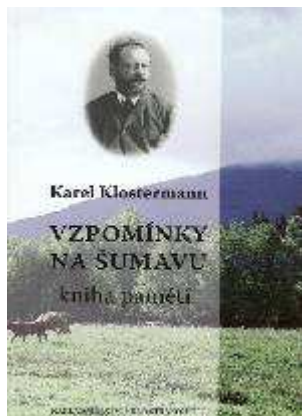
Josef Máša spojil svůj lesnický život s Novohradskými horami. V roce 1950 nastoupil jako vedoucí polesí Leopoldov, a přestože z politických důvodů mu na čas bylo bráněno pracovat v blízkosti státních hranic, zůstal tomuto kraji věrný padesát let. Pod pseudonymem Josef Hvozdecký napsal tuto knihu vzpomínek. Věnuje se v ní prvním letům svého působení v českém pohraničí, na němž se v poválečné době snad více než jinde podepsaly změněné poměry hospodářské, společenské i politické. Tato kniha není dokument, ale spíše kronika jedné rodiny. Její osudy se mohou zdát obyčejné, ničím zvláštní. Pokud tedy nebudeme brát v úvahu, že si tato rodina našla své místo v těžké době v krásném, ale bohem zapomenutém kraji, kde svým dílem přispěla k rozvoji lesního hospodářství.

Vyd. Lesy České republiky, s.p., Hradec Králové, 2005

/přiděleno technické knihovně LČR HK/

Vzpomínky na Šumavu (kniha pamětí)

Karel Klostermann

Kniha se věnuje vzpomínkám na mládí osobnosti, která se svým obsáhlým beletristickým dílem dotkla nejen šumavských hvozdů, lidských osudů, národnostní či náboženské snášenlivosti, ale vytvořila vlastní filozofický koncept spolunažívání lidí. Sám autor ji začal psát v roce 1913 - to je v období, kdy tráví léta ve výslužbě ve Štěkni. Jde o soubor vzpomínek od šestého roku autorova života po období, kdy odchází na vysokoškolská studia do Vídně. Závěrečnou část knihy doplňují vzpomínky na autorova otce, matku a chůvu Sabinu.

Vyd. Ondřej Fibich, Strakonice, 2006 (vydání druhé).

Tato kniha vyšla v prvním vydání pod názvem "Červánky mého mládí" roku 1926 v nakladatelství Jos. R. Vilímek, Praha.

/darováno Jihočeskou vědeckou knihovnou v Českých Budějovicích v rámci výměny technické knihovně LČR HK/

Aktualizace platných norem - srpen 2009

Odebírané řady

01 09 Environmentální management

48 Lesnictví

49 Průmysl dřevozpracující

73 Navrhování a provádění staveb

75 Vodní hospodářství

Odvětvové technické normy

TNV 75 Vodní hospodářství

TNO 83 Odpadové hospodářství

V měsíci červnu došlo k aktualizaci těchto norem:

Nové normy

ČSN EN 13354 (49 0175) Desky z rostlého dřeva (SWP) – Kvalita lepení – 6.2009

ČSN EN 12369-3 (49 1717) Desky na bázi dřeva – 6.2009

ČSN EN 15644 (49 2150) Tradičně navržená montovaná schodiště vyrobená z rostlého dřeva – 6.2009

ČSN EN 13353 (49 2810) Desky z rostlého dřeva (SWP) – Požadavky – 6.2009

ČSN 73 6130 Stavba vozovek – Kalové vrstvy – 6.2009

ČSN EN 13036-6 (73 6175) Povrchové vlastnosti vozovek pozemních komunikací a letištních ploch – 6.2009

ČSN EN 13036-7 (73 6175) Povrchové vlastnosti vozovek pozemních komunikací a letištních ploch – 6.2009

ČSN EN 13036-8 (73 6175) Povrchové vlastnosti vozovek pozemních komunikací a letištních ploch – 6.2009

ČSN EN 1436 + A1 (73 7010) Vodorovné dopravní značení – 6.2009

ČSN 75 0120 Vodní hospodářství – Terminologie hydrotechniky – 6.2009

ČSN 75 3310 Odkaliště – 6.2009

ČSN EN 12876 (75 5831) Chemické výrobky používané pro úpravu vody určené k lidské spotřebě – 6.2009

ČSN EN 902 (75 5836) Chemické výrobky používané pro úpravu vody určené k lidské spotřebě – 6.2009

ČSN EN 938 (75 5837) Chemické výrobky používané pro úpravu vody určené k lidské spotřebě – 6.2009

ČSN EN 939 (75 5838) Chemické výrobky používané pro úpravu vody určené k lidské spotřebě – 6.2009

ČSN EN 12671 (75 5849) Chemické výrobky používané pro úpravu vody určené k lidské spotřebě – 6.2009

Opravy a změny norem

ČSN EN ISO 140-14 (73 0511) Akustika – 6.2009 Oprava 1

ČSN 73 2824-1 Třídění dřeva podle pevnosti – 6.2009 Změna Z1

ČSN 75 2310 Sypané hráze – 6.2009 Oprava 1

ČSN EN 806-3 (75 5410) Vnitřní vodovod pro rozvod vody určené k lidské spotřebě–6.2009 Oprava 1

Seznam všech platných norem (pouze výše zmíněných vybraných řad) je na intranetu v sekci Archiv LČR. – program sgArchiv IW – sekce normy.

Ivo Šlesinger